ԺԲ· ՏԱՐԻ 3284 (Ն· Տ·) 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1895 18 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1895 4 ՇԱՊԱՆ 1312 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժաք	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր·	Տարեկան	Օսմ· Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ղրկուած Նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՏՆՏՍՈՒԹԻՒՆ

Տարեգլխէն ի վեր, Եւրոպայի սեղանաւորական հրապարակը շատ գործունեայ կեանք մը ունեցաւ և Պ. Քազիմիր Բէրիէի հրաժարումին պէս կարեւոր դէպքերն իսկ չկրցին պօրսայի ներդաշնակութիւնը խանգարել, ինչ որ անգամ մը եւս եկաւ ապացուցանել թէ, անցած է այլ եւս ժամանակը երբ չհադէպքերը իրենց բան գործ ըրած էին՝ քաղաքականութեան վրայ կրթնած խաղերով արժեթղթերու բախտը վճռել։

Նախորդ նախագահին հրաժարման լուրը՝ առանց ո՛ և է տագնապի, մեծ ապշութիւն միայն պատճառեց պօրսային մէջ. և այսքան կարեւոր լուր մը հազիւ ուրեմն կարողացաւ քանի մը միութիւն կոտրել արժեթղթերու գիներէն։ Խօսքերնիս մասնաւորելով Ֆրանսական արժեթղթերուն վրայ, անոնց հաստատ բռնուիլը կամայական ու բռնազբօսիկ հանգամանքներէ կախում չունի այլ եւս. ժողովուրդը իր միլիոնաւոր լումաներովը բռնած է զանոնք. աղքատին համար խնայողութեան, իսկ հարուստին համար ալ դրամագլուխի արդիւնաւոր գործածութեան միջոցներ կ'ընծայեն անոնք։ Քանի մէկ կողմէն դրամագլուխի գործածութեան ասպարէզը կը չափաւորի և կամ նորանոր ասպարէզներ կը պակսին՝ նոյնքան միւս կողմէն արժեթղթերու շահագործումը և յարգը կ'աւելնայ։

Ճիշդ է որ անգլիական $2\,^3/_4$ % տոկոսաբեր պարտատոմսերու գները աւելի բարձր բռնուած են քան ֆրանսական % 3 տոկոսաբերները. և ասիկա առանց պատճառի չէ։ Անգլիոյ հանրային պարտքը Ֆրանսայի պարտքէն նուազ է. Անգլիա ընդ ամենը 16,625 միլիոն պարտք ունի միայն. և մի և նոյն ատեն Ֆրանսայէն աւելի եկամուտ։ Եկամուտի այս առաւելութեան շնորհիւ՝ Անգլիա կարող կ'ըլլայ ամօրթիզմանի դրութիւնն աւելի՛ յաջող պայմաններու տակ և աւելի՛ լայն շրջանակի մը մէջ ի գործ դնել։ 1886էն մինչեւ 1893, Անգլիա իր հանրային պարտքէն 1925 միլիոն պակսեցուց։

Իտալական արժեթղթերը, առանց ֆրանսականներուն կրական հաստատութիւնը ունենալու, առերեւութապէս աղէկ բռնուած են. բայց իրենց բարձրութեան արդի դիրքին մէջ թղթէ աշտարակներու կը նմանին. դիւրապէս կ'իյնան վար։ Շահադէտք ոմանք, փորձելու համար իտալական արժեթղթերու կայութեան համեմատական ոյժը՝ բաւական քանակութեամբ ի վաճառ հանեցին, բայց ահա անոնք չկրնալով այդպիսի վաճառման մը դիմանալ, սկսան իյնալ և ծախուած քանակութենէն աւելին գնել հարկ եղաւ, գները իրենց նախկին վիճակին հասցնելու համար։ Խորհրդարանի անորոշ յետաձգման պատճառաւ երեսի վրայ կը մնայ նաեւ ելմտական ինչ ինչ բարենորոգմանց այն ծրագիրը զոր ելմտական նախարար Պ. Սօնինօ պատրաստած էր և պիտի ներկայացնէր ժողովին։

Սպանիոյ արժեթղթերը բաւական վիճակ մը ունին, յորէ անոր մանաւանդ երբ իմացուեցաւ թէ պետական ծախքերու պիւտճէն անցեալ տարուանէն չի տարբերիր։

Օսմանեան արժեթղթերը իրենց նախկին բարձրութիւնը գտած են արդէն և հաստատ կը բռնուին։

Ռուսական արժեթղթերը կը յարատեւեն իրենց յառաջխաղաց ընթացքին մէջ և սքանչելի վարկ մը կը վայելեն շնորհիւ այն իմաստուն կարգադրութեանց որոցմով տարիներէ ի վեր կը մատակարարուի երկրին ելեւմուտքը՝ թէեւ մէկ կողմէն ծախքերը կ'աւելնան, բայց միւս կողմէն՝ այդ կերպով գոյացած բացը իրարու յաջորդող քոնվէրսիօններով, այսինքն հանրային պարտքին տոկոսի զեղչմամբ կը փակուի։

Աւստրօ-Հունգարական արժեթղթերը ա՛յնչափ մեծ փոփոխութեան մը չեղան ենթակայ և իրենց պետական ելմտացոյցը նորանոր յաւելմանց նպաստաւոր չէր, ըստ որում 1895 տարւոյ ծախքը կը հասնի 152,058,203 ֆիօրինի, որոնց 146,108,598 ֆիօրինը բանակի եւ նաւատորմիղի ծախքերուն պիտի յատկանայ. այս կերպով բանակի ծախքը այս տարի՝ անցեալ տարուան վրայ 1,859,467 ֆիօրինի առաւելութիւն մը ցոյց կու տայ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՆՏՍՈՒԹԻՒՆ

Բամպակի այս տարուան հունձքին նկատմամբ հետեւեալ պաշտօնական վիճակագրութիւնը հրատարակուած է, որ մեծապէս շահեկան հանգամանք մը կը կրէ բամպակի առեւտուրով զբաղողներուն համար։

	Այս տարի	Անցեալ տարի
Մինչեւ հիմա նաւահանգիստները հասած	5,759,000 հակ	4,643,000 հակ
Ամերիկայի ներքին նահանգներուն մէջ	844,000 »	536,000 »
Ամբարուած հարաւային նաւահանգիստներուն մէջ	361,000 »	344,000 »
Սրբ. Միսիսիփա	473,000 »	356,000 »
Նաւերը չարժած բեռցուած	198,000 »	162,000 »
Հիւսիսային մանարանաց պաշար	1,439,000 »	978,000 »
	9,074,000 »	7,019,000 »

Սոյն 9,074,000 հակին վրայ տակաւին մէկ միլիոնի չափ աւելնալիք կայ. զի Ամերիկայի ներքին գաւառներուն մէջ պատրաստ գտնուած բամպակի քանակութիւնը որքան եւս վերը նշանակուած է, այսու հանդերձ միշտ դիտուած է որ հաշուուած քանակութիւնը իրականէն պակաս կը լինի, որով ճիշդ հաշիւ մը գտնելու համար հարկաւոր է սպասել մինչեւ որ ամբողջ բերքը նաւահանգիստներէն իջնէ. ասիկա այնչափ ստոյգ է որ նոյն իսկ «Ձօլերը», այսինքն հունձքը չափաւոր պիտի ըլլայ ըսողները այս կարծիքէն են։

Մանիֆաթուրայի և մանածի հրապարակները ոգեւորութենէ զուրկ էին անցած շաբթու. քիչ մը գործ եղաւ Չինու համար. քիչ մըն ալ Կալկաթայի և Պօմպէյի համար. առաջարկուած գները շատ ստորին ըլլալով, վաճառողք համակերպելու կը դժկամակին. անոնք միայն որ պարապ նստելէ կը վախնան առաւել կամ նուազ զիջումներ ըրած և սահմանափակ յանձնառութիւններ գործադրած են։ Միայն եգիպտական բամպակը հրապարակին վրայ յարգ գտած ըլլալով, նոր բամպակէն շինուած մանածն եւս համեմատապէս լեցուն գնով ծախուեցաւ, թէպէտ այնչափ մեծ խնդրանք չկար և ո՛չ իսկ եգիպտական մանածի համար։

* * *

Շաքարի հրապարակը հետզհետէ իյնալու վրայ է. ճակնդեղի տեսակը մինչեւ 8 շիլին $10^1/_2$ բէնսի ինկած է, և այսչափ աժան գնով իսկ գործ չկայ։ Կոնաձեւ (քէլլէ) շաքարին առաջին որակը 15 շիլին 6 բէնսի և երկրորդ որակը 14 շիլին 6 բէնսի կը ծախուի։

Խահուէի հրապարակը բաղդատաբար աւելի ոգեւորուած է։ Հնդկական խահուէի զանազան տեսակները ծախուեցան 90 շիլինէն 121 շիլին, որակին համեմատ։ Ճամայքայի զանազան տեսակներուն գինն է 83 շիլինէն մինչեւ 104 շիլին։ Կեդրոնական Ամերիկայի տեսակներուն մէջ, Կուադէմալան կը ծախուի 102 շիլինէն 108 շիլին 6 բէնսի, Գոլոմպիան՝ 97—104 շիլին 6 բէնս, հասարակ Սալվադօրը՝ 91—98 շ. առաջին Սանդօսի տեսակը՝ 76 շ. և նոյնին մաքրուած որակը՝ 87 շ. 6 բէնսէն մինչեւ 92 շիլին. մինչդեռ Րիօյի խահուէն կը ծախուի 66—66 շ. 6 բէնսի։

Բրինձի հրապարակը հանդարտ կը մնայ. գինը՝ 5 շ. 6 բէնս։

Ցորենի հրապարակը շատ կայուն վիճակ մը ունի ո՛չ միայն անոր համար որ օդերը աղէկ կ'երթան՝ այլ և վասնզի հրապարակ հանուած ապրանքին քանակութիւնը հետզհետէ կ'աւելնայ և ծախելու տրամադրութիւնը աւելի քան երբեք կը սաստկանայ։

Ահաւասիկ նոր գները.

Քալիֆօրնիա	24 շ. 9 բէնս—25 շիլին
Վալա-Վալա	23 շ.
Վիքթօրիա	25 շ.—25 շ. 3 բէնս
Լա Բլաթա	21 շ. 9 բէնս—22 շիլին

Եգիպտացորենի մասին եւս տարբեր բան մը ըսելիք չունինք. ապրանքը հետզհետէ կ'աւելնայ, ոգեւորուած խնդրանք չկայ և գները թոյլ կը մնան, ինչպէս վարի ցուցակէն կը տեսնուի։

Դանուբ	21 շ. 3 բէնս
Կալաց	21 շ. 9 բէնս
Օտեսա	21 շ.
Նովօրօսիսկ	20 շ. 9 բէնս
Բօթի	19 շ. 9 բէնս

Գարիի հրապարակը հանդարտ է և գները հետզհետէ կ'իյնան. Օտեսա-Նիգոլաեֆի տեսակը կը ծախուի 13 շիլին։

* * *

Երկաթի թիւ 3 Կլիվլէնտեան ձուլածոն կը ծախուի 34 շ. 9 բէնսի. Կլասկօի տեսակը՝ 41 շ. 6 բէնս։

Պղինձի թիթեղները՝ 51/10/—անգլ. ոսկի, իսկ բոլորակները՝ 54/10։

Անագի այժմու հրապարակն է անգլ. ոսկի 65/10/—։

Չինկոյի հասարակ տեսակը կը ծախուի անգլ. ոսկի 14/5ի, մասնաւոր տեսակը՝ անգլ ոսկի 14/7/6ի, իսկ Սիլեզիոյ թիթեղը՝ 17/5/—ի։

Կապարի անգլ. տեսակը կը ծախուի անգլ. ոսկի 9/15/ի և սպանիական տեսակը՝ 9/12/6ի—։

Թիթեղի տախտակները կը ծախուին ապրանքին համեմատ 10 շ. 6 բէնսէն 14 շ. իսկ քօքի որակը ապրանքին համեմատ 9 շ. 3 բէնսէն մինչեւ 10 շիլին։

Սնդիկի առաջին տեսակը կը ծախուի անգլ. ոսկի 6/12/6ի և սովորական տեսակը՝ 6/11/6ի։

ՊՐՕՔԸՐ

ԽԱՂԱՄՈԼԻ ՄԸ ՅԻՇԱՏԱԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Այն առտուն, գորշ և մկոտ օդ մը։ Գիշեր ատեն Նիսը շրջապատող բլուրները ամենքն ալ ստուերարկուած են ճերմակ նուրբ խաւով մը. Ձիւնի այս ժպիրհ երեւումը «արեւի այս երկրին» մէջ միտքս կը բերէ բացառիկ օրուան մը գաղափարը որ, հետեւապէս, բախտ փորձելու նպաստաւոր։ Բան մը կ'ըսէ ինծի թէ այսօր ռուլէթը գթութեամբ պիտի վարուի հետս։ Ուստի Մոնթէ-Քառլօ պիտի երթամ։ Այս որոշումը տալուս պէս, բոլոր մասնաւորական հոգողութիւններս, ուռի մը ճիւղին շուրջ բզզացող մեղուներու հանգոյն, կը խուժեն դէպ այս տիրական գաղափարը. խոշոր գումար մը շահիլ։

Այս յաջողութեան յոյսը կ'երգէ իմ մէջս ինչպէս արտոյտ մը իր թուփին մէջ, և կը զուարճանամ կանխաւ ընելով կարգադրութիւնները որոցմով պիտի յաղթանակեմ։ Թրանսվէրսալներուն վրայ, այսինքն վեց թիւերու վրայ պիտի խաղամ. ասիկա նուազ շահաւոր է քան ձիերն ու [illegible], բայց աւելի ապահով է։ Կը մնայ որոշել թէ ո՛ր Թրանսվէրսալին վրայ պիտի թափեմ ճիգերս, բայց մինչեւ որ խաղասրահ հասնիմ, բարեբաստ ներշնչում մը պիտի ունենամ այս մասին։

Վակոն կը նստիմ երեք ուղեկիցներու հետ, լռիկ և անշուշտ մտադրաբ՝ իրենց յարձակման յատակագիծն որոճալու ներքնապէս։ Ամեն խաղացող աւելորդապաշտ է. կը տեսնեմ կառաբաժնին թիւը 11,267, որ իրարու վրայ գումարելով կը տայ 17։ Արդէն նշան մըն է այս, և եթէ խառնուի այս միաքով ուրիշ նշաններու հետ, օգուտ ի կիր պիտի առնեմ զայն։ Աւանդական փապուղիէն անցած ատեննիս, ուր կը գտնուի «բախտին ծակը», խղճի մտօք կը համրեմ. մէկ, երկու, երեք, եւայլն՝ ծայրէն սկսելով և այն պահուն երբ իմ վակոնս կանգնի ծովը ցուցնող փորուածքին առջեւէն, 17 թուանշանին կը հասնիմ։ Ահա Մոնթէ-Քառլօ եմ։ Գըլխարկս և վերարկուս հանդերձարան կը յանձնեմ, և փոխարէն ընդունած թիւս 170 է։ Այս երեք զուգադիպութիւններ որոշիչ կ'երեւան ինծի. 13-18 Թրանսվէրսալին վրայ պիտի խաղամ։

Խաղասրահները կը մտնեմ։ Սեղաններուն շուրջ կը խռնուին երեք կարգ խաղացողներ, էրիկ մարդ և կին, ամենքն ալ համակուած իրենց հաշիւներովը և նոյնպէս անուշադիր իրարու, իբր թէ անապատի մը մէջ գտնուէին միս մինակ։ Ձախակողմի սեղանին առջեւ կանգնիմ խաղացողէն քիչ հեռու, և կը հարցնեմ քարտօնի մը վրայ ծռած պառաւ կնոջ մը որ թուանշաններ կը գծէր մատիտով, թէ ո՛րն է ելլող թիւը.—24, կը պատասխանէ անհամբերութեամբ, յետոյ նորէն կը սկսի մատիտով գրել։

Սեղանին առջեւ գտնուելուս պէս, ճամբան կերտած կարգադրութիւններս կարծես կը խառնակին։ Խուլիչ վարանում մը կը համակէ զիս, տեսնելով թիւեր որոց վրայ ոսկի և արծաթ դրամները կը տողաշարուին ըստ հաճոյս իւրաքանչիւր խաղացողի։ Եթէ նախամեծար համարած բաներուս ականջ դնէի, այդ պահուն պիտի խաղայի վերջին ելերուն վրայ որք ամենէն սիրուածները կ'երեւան, այնքան լեցուն են։ Բայց կուզեմ բանաւոր վարուիլ անձիս հետ կամ հնազանդիլ ճամբան հաւաքած աւելորդապաշտական նշաններուս։

Ոսկի մը կուտամ խաղապետին, ըսելով իրեն. «Թրանսվէրսալ 13—18»։ Նոյն վայրկենին, դիմացէս կնոջական ձայն մը կը լսեմ որ արձագանգի պէս կը կրկնէ «13—18» և կը տեսնեմ մանկամարդ կին մը որ հինգ ֆրանք կը նետէ իմ Թրանսվէրսալիս վրայ։ Վա՛յ, ան ալ իմ գաղափարէս է։ Երեսը կը նայիմ, մանկամարդ է, գեղահասակ, նրբամարմին, փոքր գլուխով մը քիչ մը օձաձեւ, վիզի սիրուն ճկումներով և կանանչ մեծ աչքերով։ Սակայն խաղապետը հարուած մը կուտայ իր գնդակիկին որ կ'սկսի հանդարտօրէն դառնալ Ռուլէթին շուրջը։ Գնդակը կիյնայ, կը ցատկէ, յետոյ կը կենայ։ «12.՛»։ Թաղոցը կը տանի ոսկիս և կանանչաչուի կնոջն ալ։

Ներքին ձայն մը կ'ըսէ ինծի թէ պէտք է ուրիշ Թրանսվէրսալ մը փորձել. բայց կը մտածեմ որ առաջին փորձ մը բան մը չապացուցաներ։ Այս անգամ լուի մը կը դնեմ 17ին վրայ և լուի մը 13-18ին վրայ։ Գրեթէ նոյնժամայն իմ դրած դրամներս կը կը ծածկուին երկու հինգ ֆրանքնոցներով զոր խաղցող կինը կը նետէ։ Ա՛ն ալ կը յամառի իր համոզումներուն մէջ և ան ալ ինծի չափ անբախտ է, վասն զի 34 թիւը կ'ելլայ։ Բայց ռուլէթին վրայ 34ը մօտ է 17ին։ Ուստի ամեն բան ցոյց կուտայ թէ պէտք է նորէն 17 և 13-18 թիւերուն վրայ խաղամ։ Նրբահասակ, օձաձեւ ճկումներով կինը նոյնպէս իր դրամը դրած է իմ թիւերուս վրայ։

Գնդակիկը կը դառնա՜յ... Զէռօ՛։ Կատաղութեամբ կը յամառիմ։ Յորձանքի մէջ տարուածի պէս կը խաղամ. ձիերուն, քառեակներուն և 13—18 Թրանսվէրսալին վրայ կը դնեմ։ Սեղանին միւս կողմը, մանկամարդ կինը իբրեւ իմ խաղընկերս, իր դրամները կը դնէ ճիշդ իմ թիւերուս վրայ։ Ինծի պէս ան ալ կը յամառի։ Ամբողջ ժամ մը կը շարունակեմ կորսնցունել. միակ մխիթարութիւնս է տեսնել որ ինծի հետեւող կինը կը մասնակցի իմ անբախտութեանս։ Վերջապէս գրպաններուս մէջ խուզարկելով կը նշմարեմ թէ սու մը չունիմ եւ դուրս կ'ելլամ խելացնոր։ Կառնեմ բալթօս հանդերձապահին նետելով 170 թիւը որ սխալ ճամբու մը տարաւ զիս, և հիմակ պարտէզներուն մէջ եմ։

Հովը կծու է, երկինքը գորշ, բայց նուազ գորշ քան մտածումներս։ Հիմակ, ուղղուելով դէպի կայարան, կը խորհիմ թէ այդ կանանչ աչուի և օձաձեւ արարածն էր իմ կործանմանս պատճառը, և մինչ այս ցամաք խոհերուն մէջ կը սուզուիմ, դէմ դիմաց կը գտնուիմ այդ կնոջ հետ, ճամբուն մայթին վրայ։ Ինչպէս խաղայ իմ թիւերուս վրայ, անանկ ալ իմ վակոնս կը նստի։ Կը ճանչնայ զիս և ժպիտ մը կը պտըտի բարակ շրթերուն վրայ։ Այս ժպիտէն ապատութիւն կառնեմ իրեն խօսելու, և քաղաքավարօրէն ողջունելով. «Բախտաւոր չեղանք մեր հաշիւներուն մէջ, տիկին» կ'ըսեմ իրեն։

—Օ՛հ, իրաւ չեղանք, կը պատասխանէ անգլիական շեշտով։

—Նախամեծար կը համարէիք 13—18 Թրանսվէրսալը, կը շարունակեմ։

Կինն ինծի կը նայի իր հեգնոտ կանանչ աչքերովը և գրգռիչ ժպիտովը։

—Իրաւ որ ոչ, կը յարէ, միայն կը գտայի թէ բախտս չէր բաներ և ձեզի կորսնցունել տալը շատ կը զուարճացնէր զիս... Աղուոր մարզանք մըն էր այս։

Կռնակս դարձուցի իրեն և կառախումբը հեծայ մոլեգին։

ԱՆՏՐԷ ԹԷՕՐԻԷ

ԾԱՂԿԱԽՏ

Ծաղկախտը այնպիսի հասարակ համաճարակ հիւանդութիւն մըն է որ ամէն տարի մէկ երկու անգամ կը պատահի։ Եւ հազուադէպ բան է որ մարդ չափահասութեան ժամանէ առանց անկէ բռնուելու։ Անոնք որոնք երբեք բռնուած չեն ծաղիկէ, մասնաւոր առանձնաշնորհում մը վայելած են բնութենէն, վասն զի հաւանաբար ամէն չափահաս շատ անգամ ենթակայ եղած է անկէ բռնուելու վտանգին։

Կ'ըսուի թէ Լայփցիկ քաղաքին մէջ ծաղկախտի համաճարակ մը կանոնաւոր կերպով կը պատահի ամէն տարի մանկանց դպրոցներուն բացուելէն ետքը։ Բայց թէպէտ ծաղկախտը յաճախ պատահի և սովորաբար մեղմ ըլլայ, պէտք չէ որ անկարեւոր բան մը համարուի։ Ծաղիկէ բռնուած տղան պէտք է որ տան մէջ պահուի, մինչ տակաւին կը տեսնուին մորթին վրայ գոյացած նշանները, և անկողինին մէջ մնայ, մինչ տենդ ունի։

Այս ախտին վրայ գրող երեւելի գիտուն մը վերջերս կը շեշտէ սա իրողութիւնը թէ ախտը կրնայ ընդարձակում առաջ բերել վիզին աւշային գեղձերուն վրայ, որք կրնան գնտախտային հիւանդութեան մը վառարան ըլլալ։ Սաստիկ ծաղկախտին անցնելէն ետքը պէտք է զօրացուցիչ դեղ գործածել։

Դեղնութիւնը զոր ախտը կը թողու երբեմն հարկ է բժշկի ձեռօք դարմանել։ Երեսին վրայ գտնուած նշաններուն աղէկ խնամ տանելու է որ սպիներ չգոյանան։

Ախտին բուժուելէն ետքը սնդարար ուտեստ և մաքուր օդ պէտք է, որպէս զի մի՛ գուցէ ֆիզիքական տկարութիւնը շարունակէ իբր հետեւանք ախտին։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (23)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ԺԲ.

Ճամբուն երկու կողմը պատող մեծ ծառերու կրկին վարագոյրին մէջէն արդէն քանի մը վայրկենէ ի վեր կ'երեւային ու անմիջապէս անյայտ կ'ըլլային՝ աջակողմը բլուրին զառիվայրին վրայ՝ որձաքարէ զանգակատուն մը, ձախակողմը կապարակերտ ատամնաձեւ մեծ առաստաղներ, և քիչ մը աւելի հեռուն աղիւսաշէն բազմաթիւ բարձր ծխնելոյզներ։

—Մարօքուրի կը մօտենանք, ըսաւ Ռօզալի,— հիմակ պիտի տեսնէք Պ. Վիլֆրանի գործարանները. գեղին տուները ծառերուն մէջ ծածկուած են, վեր ելած ատեննիս պիտի տեսնենք զանոնք. գետակին միւս կողմը կը գտնուի եկեղեցին գերեզմանատունով։

Արդարեւ, հասնելով այնպիսի տեղ մը ուր ուռենիները գլխըլուն կտրուած էին, դաշտակն ամբողջովին մէջտեղ ելաւ իր մեծվայելուչ ամբողջութեամբը՝ ճերմակ քարէ և կարմիր աղիւսէ ճակատներ ունեցող երեք շէնքերովը, բարձր տանիքներովը, իր ծխնելոյզներովը որք կը ցցուէին՝ ծառի պուրակներով ցանցնուած ընդարձակ մարմանդներու մէջէն, որք կ'իջնէին մինչեւ այն մարգերն ուր հեռուն կ'երկարաձգուէին գետնի վէտվէտումներով, բլուրին շարժումներուն համեմատ։

Բերրին, զմայլելով, մեղմացուցած էր իր քայլը, մինչ Ռօզալի կը շարունակէր առաջանալ, ասով բախում մը առաջ եկաւ որ ստիպեց զիրենք կողովը գետին դնելու։

—Գեղեցիկ կը գտնէք, հէ՞, ըսաւ Ռօզալի։

—Շատ գեղեցիկ։

—Լաւ ուրեմն, Պ. Վիլֆրան միս մինակ կ'ապրի անոր մէջ իրեն ծառայող 12 սպասաւորներով, բաց ի պարտիզպաններէն և ախոռին ծառաներէն որք կը գտնուին յարակից շէնքերուն մէջ զորս կը տեսնէք վարը, դարաստանին ծայրը, գետին մօտ, ուր նուազ բարձր և նուազ խոշոր ծխնելոյզներ կան քան գործարաններունը. ասոնք՝ դղեակը լուսաւորող ելեքտրական մեքենաներուն և դղեակն ու ջերմանոցները տաքցնող շոգեշարժ կաթսաներուն ծխնելոյզներն են։ Եւ ի՛նչ աղուոր է մէջը։ Ամեն կողմ ոսկի կայ։ Կ'ըսեն թէ եղբօր ու քրոջ որդիները կուզէին հոն բնակիլ Պ. Վիլֆրանի հետ, բայց թէ սա չուզեր զանոնք և թէ լաւագոյն կը սեպէ միս մինակ ապրիլ, միս մինակ ուտել։ Սա ստոյգ է որ զանոնք բնակեցուցած է՝ մէկը իր նախկին տանը մէջ որ կը գտնուի գործարաններուն բերանը և միւսն ալ անոր քով. այս կերպով աւելի մօտ են գրասենեակներուն. ինչ որ չարգիլեր սակայն որ երբեմն ուշ մնան մինչ իրենց հօրեղբայրը որ տէրն է, որ վաթսունըհինգ տարու է, որ կրնար հանգիստ ընել, միշտ հոն է, ամառն ինչպէս ձմեռը, գեղեցիկ և գէշ օդին, բաց ի կիրակիէն, վասնզի կիրակի օրը երբեք չեն աշխատիր, ոչ ինք ոչ ուրիշը. ասոր համար է որ ծխնելոյզներէն մուխ ելլելը չէք տեսներ։

Նորէն թեւերնին անցունելէ յետոյ կողովը, շատ չանցած ամբողջապէս տեսան գործարանները. բայց Բերրին շէնքերու խառնուրդ մը միայն տեսաւ, ոմանք նոր, ուրիշները հին, որոց կղմինտրէ կամ որձաքարէ տանիքները կը խմբուէին ահագին ծխնելոյզի մը շուրջը որ միւսներուն վրայ կը տիրապետէր իր գորշ զանգուածովը եւ իր բովանդակ բարձրութեամբը, գագաթը սեւ։

Արդէն կը հասնէին առաջին տուներուն որք ցանցնուած էին ազազուն խնձորենիներով պարտէզներու մէջ և Բերրինի ուշադրութիւնը գրաւուած իր շուրջը տեսածներէն, այդ գիւղն որուն վրայ այնքան յաճախ խօսուիլը լսած էր։

Ամենէն աւելի աչքին զարկած բանն էր մարդոց համախմբումը. էրիկ մարդիկ, կիներ, տղաքներ, կիրակնօրեայ հագուստներով, իւրաքանչիւր տան շուրջը, կամ ցած սրահներուն մէջ որոց բաց պատուհանները կը ցուցունէին ներսն եղածները. քաղաքի մը մէջ խռնումն աւելի հոծ չպիտի ըլլար. դուրսը կը խօսակցէին թեւերնին ձգած, թոյլ, շփոթ կերպարանքով. ներսը զանազան ըմպելիներ կը խմէին որոց գոյներէն կը յայտնուէր թէ խնձորօղի, խահուէ և օղի էին, և գաւաթներն ու սկահները սեղաններուն վրայ կը դնէին կոչերով որք վէճերու կը նմանէին։

—Ո՛րչափ խմողներ, ըսաւ Բերրին։

—Տարբեր բան պիտի տեսնայինք եթէ տասնըհինգօրեայ թոշակի մը յաջորդող կիրակի մը ըլլար. պիտի տեսնէիք թէ ինչպէս կէս օրէն անդին շատեր ա՛լ խմելու կարողութիւն պիտի չունենային։

Ինչ որ յատկանշանական էր տուներու մեծագոյն մասին մէջ որոց առջեւէն կ'անցնէին աղջիկները, սա էր որ գրեթէ ամենքն ալ այնքան հին, այնքան խարխուլ և այնքան գէշ շինուած՝ հողէ կամ կաւածեխ փայտէ, պշրական երեւոյթ մը ունէին գէթ դռներու և պատուհաններու ներկին մէջ որք նշանակի մը պէս աչքը կը հրապուրէին։ Եւ արդարեւ մէկ հատ մը կար. այդ տուներուն մէջ սենեակներ կը վարձուէին բանուորներու, և այդ ներկ, ի չգոյէ ուրիշ նորոգութիւններու, մաքրութեան խոստումներ կ'ընէր, որք՝ ներս արձկուած ակնարկով մը անմիջապէս կը հերքուէին։

—Կը հասնինք, ըսաւ Ռօզալի իր ազատ ձեռքովը ցուցնելով աղիւսաշէն փոքր տուն մը որ ճամբան կը գոցէր, ուսկից կը բաժնուէր կորուած ցանկով մը։ Բակին խորն ու եզերք կը գտնուէին բանուորներուն վարձած սենեակները. տունը՝ նպարավաճառի խանութին համար է. և առաջին յարկը կը գտնուին վարձաւորներուն սենեակները։

Ցանկապատին մէջ, փայտէ պատնէշ մը կը բացուէր փոքր բակի մը վրայ, ուր խնձորենիներ տնկուած էին, որուն մէջտեղ խոշոր կոպիճէ քարուտ ծառուղի մը տուն կ'առաջնորդէր։ Հազիւ քանի մը քայլ առած էին այս ծառուղին մէջ, երբ կին մը, դեռ մանկամարդ, երեւցաւ սեմին վրայ և գոչեց.

—Աճապարէ՛, ջլիկ, Բիքինիի երթալու համար գործ մը ատանկ կ'ըլլայ, անհոգ կուգաս։

—Զէնոպի մօրքուրս է, ըսաւ Ռօզալի մեղմ ձայնով, միշտ քաղցրաբարոյ չէ։

—Ի՞նչ կը փսփսաս։

—Կ'ըսեմ որ եթէ կողովը բերելու համար ինծի չօգնէին, դեռ եկած չէի ըլլար։

—Աւելի աղէկ կ'ընես լռելով, չա՛մղրուց։

Որովհետեւ այս խօսքերը բարձրաձայն արտասանուած էին, խոշոր կին մը երեւցաւ նրբանցքին մէջ։

—Ի՞նչ կը պոռչտաք այդտեղ, հարցուց։

—Զէնոպի մօրքուրն է որ կը յանդիմանէ զիս ուշ մնալուս, մեծ մայր, կողովը ծանր է։

—Աղէկ, աղէկ, ըսաւ մեծ մայրն հանդարտօրէն, հոն դիր կողովդ, և մսապարանիդ գնա առ կրակին վրայէն, տաք պիտի գտնաս։

—Բակին մէջ ինծի սպասէ, ըսաւ Ռօզալի Բերրինի, հիմակ կուգամ, միասին պիտի ճաշենք. գացէք հացերնիդ գնեցէք. հացագործը ձախակողմի երրորդ տան մէջն է. աճապարեցէք։

Երբ Բերրին ետ դարձաւ, Ռօզալին նստած գտաւ խնձորենիի մը շուքին տակ գտնուող սեղանի մը առջեւ, որուն վրայ դրուած էին գետնախնձորի պուրանիով լեցուն երկու պնակներ։

—Նստեցէք, ըսաւ Ռօզալի, մէկտեղ պիտի ուտենք պուրանիս։

—Բայց...

—Կրնաք հրամմել. հարցուցի մայր Ֆրանսուազին, հաւանեցաւ։

Քանի որ այսպէս էր, Բերրին ենթադրեց որ աղաչել տալու չէր, և նստաւ սեղանին առջեւ։

—Ձեր սենեակին համար ալ խօսեցայ. կարգադրուեցաւ. կը մնայ միայն որ մայր Ֆրանսուազին տաք քսանըութը ֆրանքը. ահա հոն պիտի բնակիք։

Մատովը ցուցուց կաւէ պատերով շէնք մը որուն մէկ մասը կը տեսնուէր բակին խորը, մնացեալը գոցուած ըլլալով աղիւսակերտ տունէն, և տեսնուած մասն այնքան հին, այնքան խարխուլ էր որ չէս գիտեր ինչպէս տակաւին կանգուն կը մնար։

—Մայր Ֆրանսուազ հոն կը բնակէր մեր տունը դեռ չշինած այն ստակով զոր շահեցաւ իբրեւ ստնտու Պ. Էտմոնի։ Տան մէջ աւելի հանգիստ պիտի ըլլայ. բայց գործաւորները չեն կրնար քաղքենիներու պէս բնակիլ, անանկ չէ՞։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18/30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1895

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԲԱՐԻ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

Անգլիոյ մէջ օրուան մեծ նիւթերէն է Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ, որոյ տարօրինակ կերպիւ փայլուն հանրային կեանքին վրայ խօսեցանք երբ անկողնոյն գամուեցաւ այն սաստիկ կաթուածով որ ամեն յոյս կորսնցնել տուաւ բժիշկներուն։ Բայց երբեմն խոնարհ մարդիկ կը մեռնին որոց կեանքն՝ եթէ մօտէն նայիք՝ նուազ ուշագրաւ չէ քան օրուան մեծ նշանաւորներուն կեանքն։ Այս դէպք Անգլիոյ մէջ տեսնուեցաւ անցեալ շաբթուն։ Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլի հետ մէկ տեղ մեռաւ ամենապարզ քահանայ մը անկլիքան Եկեղեցւոյ, որոյ կեանքը սակայն բարիքով լեցուն էր։ Այս էր Վերապատուելի Սեբդիմըս Հանսարտ, Լոնտոնի գործաւորական ամենէն աղքատ և խեղճ թաղին՝ Պեթնըլ Կրինի երէցն։ Աւելի քան երեսուն տարիէ ի վեր սոյն քահանայնոյն թաղի ժողովուրդին մէջ անձնուիրապէս աշխատած էր՝ միշտ փառ. եւ սեմնգով, միշտ վտանգի դնելով իր անձ, ի սէր իր հոգեւոր խնամոց յանձնուած ժողովուրդին նիւթական ու բարոյական բարօրութեան եւ գիտէ՛ք ինչէ՛ն մեռաւ։ Քանի մը տարի առաջ՝ թէպէտ պատուաստուած՝ բայց ծանրապէս ծաղկախտէ վարակուած էր՝ ծաղկի համաճարակի մը ժամանակ իր վարակեալ ծուխերուն այցելով, և թէպէտ ողջացաւ, բայց իր ընդհանուր առողջութիւն սաստիկ ցնցման հետեւանքէն չազատեցաւ երբեք։ Այս տկարացած վիճակի մէջ, երբ եօթանասունի կը մօտենար, բռնուեցաւ ինֆլուէնցայէ, որովհետեւ՝ բժշկաց խորհուրդն չանսալով՝ գիշերները դուրս ելած էր այցելած այն խեղճ ընտանեաց որոց գործարանէ դարձող էրիկ մարդիկը գիշերը միայն կարող էր տեսնել։ Ինֆլուէնցային ալ հետեւանքն եղաւ ծանր յօդացաւ մը, յորմէ միշտ կը տառապէր։ Բայց յօդացաւը սովորական վիճակի մը տեղ դնելով, անընդհատ աշխատեցաւ, իր հոգեւոր պաշտօնին պարտականութիւններն անթերի կատարել ուզեց, անանկ որ տեղէն չկրցաւ շարժիլ օրին մէկն ալ, և յաջորդ օրն յանկարծամահ եղաւ՝ սիրտը բռնուելով։ 1846ին ուսումնաւարտ ելած էր Օքսֆորտի Համալսարանէն, և քիչ ետքը ձեռնադրուելով, քանի մը տարի զանազան տեղուանք պաշտօնավարելէ ետքն, 1864ին, որոշելով բոլորովին գործաւորական դասակարգին մէջ աշխատիլ, յանձնառու եղաւ Պեթնըլ Կրինի հովուութեան։ Այս Լոնտոնեան թեմ տարեկան 400 ոսկիի չափ եկամուտ ունի թէպէտ, բայց որոշեալ վարձական և եկեղեցական ծախքերը վճարելէն ետքը, խիստ քիչ բան կը մնայ երէցին։ Վեր. Հանսարտ քիչ շատ ընտանեկան եկամուտ ունէր, և ժողովուրդէն կամ իր պաշտօնէն բան չսպասելով, ու քիչով շատանալով, երեսուն տարի անընդհատ աշխատեցաւ աղքատ և խեղճ ընտանիքներուն այլ և այլ կարօտութիւնները լցնելու, — որբերը դպրոց դնելու, սնուցանելու և հագուեցնելու, անառակ ծնողքներն ի կարգ բերելու, համաճարակներու ժամանակ բժիշկ և դեղ հասցնելու, եկեղեցւոյ բեմէն գործնական քրիստոնէութիւն քարոզելու, հիւանդներուն այցելու, յոռի միջավայրեր ինկած աղջիկներն ու կիները փրկելու, այլովքն հանդերձ։ Հազարաւոր ընտանիքներ այս կերպիւ փրկեց նիւթապէս ու բարոյապէս։ Ոչ իր անձին խնայեց ո՛չ ալ իր քսակին։ Տքթ. Ուիլերմ Ռոճըրսի հետ (որոյ վրայ անցեալները մասնաւոր խմբագրականով մը խօսեցանք) և ուրիշ արժանաւոր քահանայի մը՝ Վեր. Ս. Պարնէթի հետ, Վեր. Սեբդիմըս Հանսարտ երրորդութիւն մը կազմած էր, որ մեծ բարիք ըրաւ Լոնտոնի գործաւորական ամենէն խեղճ թաղերուն մէջ, և գործնապէս նպաստեց այն խեղճ միջավայրերուն մէջ ամենօրեայ կեանքն ու վարմունքն անուշցնելու և քրիստոնէացնելու։

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Մարդս բնապէս երկու որոշ էութենէ բաղկացած լինելով, ի հոգւոյ և ի մարմնոյ, թէ՛ միոյն և թէ՛ միւսոյն պէտքերը գոհացնելու, պահանջները կատարելու տրամադիր վիճակի մէջ կը ծնի ու կ'ապրի։ Նոյն իսկ աստուածային բնիւ անմխալի և անսրբանելի է որ այդ կրկին էութիւնք միանգամայն խնամոց, պահպանման, կազդուրանաց ու զարգացման միշտ պէտք ունին, և նոյն էութեանց տէրն եղող անձին նուիրական պարտականութիւնն է անոնց պիտոյից հոգատար լինել։ Բայց հոգւոյն առաւելութիւնն ու գերազանցութիւնն որ անհամեմատ է նկատմամբ մարմնոյն, հոգւոյն անձանց զգալ կուտայ թէ՛ հա՛րկ է, և անհրաժեշտ հա՛րկ, ջանալ աւելի հոգին գոհացնելու քան զմարմինն՝ որ անոր խոնարհ ծառայն է միայն կամ այն պատճառն՝ որով պիտի գտնէ հոգին իրեն համար սահմանուած յաւիտենական բարիքն։ Այս է ուղիղ և ճշմարիտը զոր պարտիմք գիտնալ երկուքին գոյութեանց նկատմամբ, եթէ ո՛չ մեր բանական շնորհաց զօրութեամբ, գոնէ Աստուծոյ յայտնի օրինօք և անոր տուած պատուիրաններովը։ Սակայն մի քիչ ալ տարբեր մտածենք։ — Ինչո՞ւ է մեղաւոր թշուա՛ռ խեղճ մարդն երբ հոգի ու մարմին ներհակ են միմեանց և կարծես իրարու սոսկ ստեղծուած. հոգւոյն սիրած մարմինը կ'ատէ, մարմնոյն ուզածն հոգին կը մերժէ. հոգւոյն զօրացուցիչը՝ նուաճում է մարմնոյն, և անոր հեշտանքը՝ միւսոյն կորուստ։ Ճիշդ հոս է ահա՛ դժուարին խնդրոյ մը դժուարին լուծումն, որ երկուց գոյութեանց տէր եղող անձին երկուսինն եւս պարտքն է խնամել, բայց անոնց խնամոց պէտքն ու պահանջ իրարու վնասող բնութիւն ունին. — ա՛ստ հէգ մարդուն առ իւր էութիւնս ունեցած պարտուցը նկատմամբ կը թուի հակասութեան պատահիլ. այլ ինքնապէս չէ այնպէս և կարծեցեալ է այդ հակասութիւն. — Ընդարձակածաւալ այս մեծ աշխարհ իւր բնական բոլոր ճոխութեամբ և ամենազան առատ բարութեամբ ստեղծած է Աստուած մարդոյն համար, և տուած է անոր ազատ իրաւունք վայելել առատապէս այն ամեն բարիք՝ որք կան յաշխարհի. ուրեմն Աստուծոյ պարգեւած բնական բարիքներն երբ կը վայելեմք չափաւորութեան և ժուժկալութեան սահմանին մէջ, մեր մարմնոյն պիտոյքը լցուցանելու պարտականութիւննիս կատարած կ'ըլլամք առանց հոգւոյն վնաս պատճառելու. կամ սապէս ըսեմք. յայնժամ մեր իմացական բարձր կարողութեամբ ունեցած կը լինիմք այն խոհեմութիւնն՝ որով կը պահեմք բարեխառնութիւն մեր անձին մէջ և կը համաձայնեցնեմք մարմնոյն պահանջմանց հետ։

Նախնի նահապետական դարուց մէջ երբ տակաւին կը թագաւորէր կենսական պիտոյից համեստ չափաւորութիւն և վարուց բարուց պարզ ժուժկալութիւն, այդ երջանիկ ժամանակի մարդիկ ո՛չ միայն հոգւով՝ այլ նաև մարմնով չա՛տ աւելի առողջ, զուարթ, մաքուր և անարատ էին քան յաջորդող զարգացեալ դարուց՝ մանաւանդ ներկայիս մարդիկն։ Բայց պէտք է ըսել որ այն ժամանակ ալ չկար գիտութիւն, չկար կրթութիւն և ո՛չ ալ մտաց լուսաւորութիւն, այլ զօրեղ մարդկային միտքն ու հանճար, այդ հոգեկան բարձր կարողութիւնք, թմրած քնացած վիճակի մէջ էին։ Ցրնթացս դարուց երբ տակաւ առ տակաւ սկսաւ մարդն զարթնուլ իւր մտաւորական քունէն, զօրացուց միտքը, կրթեց հանճարն, և այդ երկուքին կրկին զօրութեամբք՝ զանազան գիտութեամբք և արուեստներով և խելքէ մաքէ դուրս նոր նոր գիւտերով փոխեց աշխարհը և լուսաւորեց, այնպէս որ մեք այժմ, ներկայ սերունդքս՝ հնոց հրաշազան գործոց յիշատակներուն և նորոց հիացուցիչ գիւտերուն վրայ կ'ապշիմք ու կը զարմանամք. — բայց ափսո՛ս մարդոյն, և հազա՛ր ափսոս որ աշխարհի զարգացման ու բարգաւաճման հետ կորոյս իւր նախիկին պարզութիւնը, կորոյս իւր համեստ վարքն ու բարքն, և այլ եւս չճանաչելով իւր մարմնոյն գոյութիւնը պահպանող անհրաժեշտ պիտոյքներով, գեղծաւ, պառածանեցաւ որկորի, զգեստուց և մարմնաւոր զուարճութեանց նկատմամբ խոպան անցնելով համեստութեան և չափաւորութեան սահմանէն և հնարելով արտակարգ ու անբնական անհաշիւ պէտքեր դիւրեղծանելի մարմնոյն համար։ Ահա՛ պատճառն մեր հոգեւոր ու մարմնաւոր կրկին կենաց դժուարին կացութեան, զոր բարեփոխելու և ամոքելու միակ միջոցն է բարոյական դաստիարակութիւնն, այն դաստիարակութիւնն՝ որ պէտք է ուսուցանէ մեզ կարելի եղածին չափ պարզութեամբ և ժուժկալութեամբ և բարի զգացումներով կենցաղավարելու բարերար եղանակը։ Դ. Վ. Յ.

Երուսաղէմ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՐԵՇԱԼ ՔԱՆՌՈՊԷՐ

Մարեշալ Քանռոպէրի մահը մարդուս միտքին մէջ կը զարթուցանէ հին յիշատակներ նշանաւոր օրերու։ Ի յուշ ածել կուտայ Ղրիմու պատերազմն, Հսկայներու այն պայքարն, ուր ինչպէս յայտնի է Ռուսք, Անգլիացիք և Ֆրանսացիք քաջութեան հրաշալիքներ գործեցին, և երկու կողմերն ալ յետոյ բարեկամ պիտի ըլլային, ամենէն անագորոյն մարտը մղեցին իրարու դէմ։ Մեր միտքին առջեւ կը պատկերացնէ նաև արեւելեան գաւառներուն մէջ նոյն պատերազմին շարունակումն, երբ Էօմէր փաշա յաջողեցաւ իւր դիրքը պաշտպանել, և անգլիական ու օսմանեան միացեալ ռազմագիտութիւնն ի դերեւ հանեց ամեն յարձակումներն։ Ասոնք հիմակ իբրեւ հին պատմութիւն կը կարդացուին, բայց և ո՛չ իսկ կէս դարու դէպքեր են։ Այնքան արագապէս կը յաջորդեն դէպքերն ու կը փոփոխին վիճակներն, և օր ըստ օրէ նոր լուրեր այնքան շուտ մոռցնել կուտան երեկուան դէպքերը։ Պատմութիւնը կը կրկնուի կ'ըսեն, բայց այս դէպքեր ա՛լ չկրկնուեցան. զի ա՛լ Ֆրանսա չհակառակեցաւ Ռուսիոյ, և Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ հակառակութիւնն ալ, պահ մը դիւանագիտական ասպարէզին վրայ շարունակուելէ ետքը Կեդրոնական Ասիոյ և ուրիշ խնդիրներու նկատմամբ, քիչ քիչ մեղմացաւ։ Միակ օգտուողն եղաւ Իտալիա. զի Սարտենիոյ թագաւորութեան սակաւաթիւ զօրքերն որք Ղրիմ ղրկուեցան, մի անգամ ընդ միշտ Մեծ Տէրութեանց շարքին մէջ մտցուցին Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին կառավարած և կառավարելիք երկիրը։

Ֆրանսուա Սէրդէն տը Քանռոպէռ, 1809ին ծնեալ, 1828ին Սէն-Սիրի զինուորական վարժարանէն ելած, 1837ին հարիւրապետ եղաւ, 1850ին Բ. կարգի զօրավար (լիվա), և 1853ին Ա. կարգի զօրապետ։ Այս աստիճանաւ մասնակցեցաւ Ղրիմու պատերազմին, և ֆրանսական բանակին հետ նախ Տօպրուճայի, յետոյ Ղրիմու կողմը ճակատեցաւ Ռուսներուն դէմ, և Ֆրանսայի սպարապետ Մարեշալ Սէնթ-Առնոյի մահէն ետքը, Քանռոպէռ եղաւ սպարապետ Ֆրանսացւոց։ 1856ին, Փարիզի դաշնագրին կնքուած տարին, յորում Օսմ. Տէրութեան պատգամաւորները միւս Մեծ Տէրութեանց պատգամաւորներուն հետ առաջին անգամ բազմեցան կանաչ սեղանին շուրջը, Քանռոպէռ Մարեշալութեան բարձրացաւ, և Պատուոյ Լէգէոնին բարձրագոյն աստիճանին արժանացաւ։

Ֆրանսայի և Սարտենիոյ կողմէ Աւստրիոյ դէմ մղուած պատերազմին մէջ ալ փայլուն դեր մը կատարելէ ետքը, ֆրանքօ-գերմանական պատերազմին մէջ, Մարեշալ Պազէնի հետ Մէցի շուրջն ի զուր մաքառեցաւ Գերմաններուն դէմ, և ի վերջոյ գերի ինկաւ Մէցի բոլոր պաշտպաններուն հետ մէկտեղ։

1879էն ի վեր Ծերակոյտի ցկեանս անդամ էր։

Պ. ՌԻԲՕ, Ֆրանսայի նոր Վարչապետն, երկրորդ անգամն է որ նախարարութիւն կը կազմէ։ 53 տարեկան, չորս անգամ նախարար եղած է արդէն։ 1890 մարտ ամսոյ նախարարութեան մէջ, որոյ պետն էր Պ. տը Ֆրէսինէ, Պ. Ռիպօ արտաքին գործոց նախարար եղաւ, և շարունակեց այս պաշտօն նաև Պ. Լուպէի վարչութեան մէջ, որ 1892 փետր. ամսուն կազմուած էր։ Պ. Ռիպօ անմիջական գործիչն եղաւ ֆրանքօ-ռուս համաձայնութեան, իւր օրով տեղի ունեցաւ Ժէրվէ ծովակալին ընդունելութիւնն ի Քրոնշդատ։ Տարի մը ետքն, 1893 յունուար ամսուն, Պ. Ռիպօ վարչապետութեան կոչուեցաւ, և այս անգամ առանձնեց ներքին գործոց նախարարի պաշտօնը։ Վերստին ձեռք առաւ հանրապետական խառն նախարարութեան դրութիւնը (չափաւորներու և արմատականներու պաշտօնակցութիւնն), որոյ հետեւանքն եղած են յաճախակի զիջումներ արմատական տարրին։ Փետր. 7ին Երեսփ. Ժողովոյ մէջ Պ. Քավէնեաք յաւէտ յիշատակելի հարցապնդումով մը բողոքեց Նախորդ վարչութեանց ընթացքին դէմ, որք շատ մը զեղծումներու անտարբեր մնացած են. Չափաւորք և Արմատականք Նախարարութեան մէջ դաշնակից, փոխադարձաբար աչք գոցած են միմեանց զեղծումներուն, յորմէ ծագած են Բանամայի և ուրիշ գայթակղութիւնք։ Ժողովոյ որոշմամբ Պ. Քավէնեաքի այս ազդու բողոք Ֆրանսայի ամեն կողմը պատերու վրայ փակցուեցաւ։ Բայց Պ. Ռիպօ չինկաւ, և փետր. 16ին վստահութեան քուէի արժանացաւ։ Պ. Ռիպօ կը պատկանի կեդրոնական կամ չափաւոր հանրապետական հատուածին։ 1885ին ճառ մը խօսելով, հռչակեց թէ Հանրապետութեան Ֆրանսայի մէջ հաստատումը պատմութեան դիպուած մը չէ, այլ 100 տարիէ ի վեր Ֆրանսայի կրած կերպարանափոխութեանց վերջնական եզրակէտն է, և հետեւապէս, հիմնովին հաստատուած է Ֆրանսայի մէջ։ Նոր Վարչապետն անուն շահած է իբրեւ խմբագիր։ Բոլըմ լրագրին մէջ յառաջացուցած է Պ. Թիէրի մտերիմ Վարչապետ Պ. Տիւֆոռի չափաւոր քաղաքականութիւնը։ Պ. Ռիպօ որոյ կինն անգլիացի է, քաջ անգլիագէտ է, և լաւ կը ճանչէ Անգլիոյ մարդերն ու գործերը։ Լորտ Էրսքայնի կենսագրութիւնը գրած է, իրաւաբանութեան վրայ զանազան հեղինակութիւններ ունի։ Հանրապետութեան Նախագահին պէս իւր ալ անունն է Ֆէլիքս։ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռի գաղափարք աւելի կը մօտենան Պ. Ռիպոյի քան արմատական Պ. Պուրժուայի գաղափարներուն։ Բայց Ֆէլիքս Ֆօռ իշխանութիւնն արմատականներուն յանձնելու անկեղծ փորձ մ'ընելէ ետքը, տեսնելով որ անոնք անկարող են իրենք իրենցմէ վարչութիւն մը կազմելու, Նորէն չափաւոր տարրին դիմում ըրաւ։

ՌՈՒՍԻԱ. — Ելմտական նախարար Պ. Վիթէ Պաշտօնական Օրագրին մէջ արտաքոյ կարգի զեկոյց մը հրատարակեց, զգուշացնելով հասարակութիւնը Փեթերսպուրկի Սակարանին շահադիտական ծայրայեղութեանց դէմ։ Քանի մը շաբաթէ ի վեր շահադիտութիւնը մոլեգնօրէն տեղի կ'ունենայ հոն։ Կարգ մ'ընկերութեանց և հաստատութեանց թուղթերը տարօրինակ կերպիւ բարձրացան առանց որոշ պատճառի։ Նախարարը կ'ազդարարէ հասարակութեան որ չխաբուի, եթէ չուզեր ծանր վնասներ քաշել։ Կառավարութեան հոգը չէ, բայց միամիտները կրնան վնասուիլ։ Պ. Վիթէ արդէն չափ մը դրած էր թուղթ ըուպլի վրայ շահադիտութեան, և այժմ ուրիշ տեսակ թուղթերու վրայ եւս շահադիտութիւնը չափաւորել կ'ուզէ։ Պ. Վիթէի զեկոյցին վրայ, յիշեալ թղթոց գիները դէպ ի վար դիմեցին։ Լրջմիտ սեղանաւորք իրաւունք կուտան նախարարին սոյն անսովոր միջամտութեան։

ՖՐԱՆՍԱ. — Կրօնական գործոց տեսչութիւնն, որ դատական նախարարութեան հետ կցուած էր, Պ. Ռիպոյի նոր վարչութեան մէջ կցուեցաւ կրթական նախարարութեան, և դրուեցաւ ընդ անօրէնութեամբ Պ. Բօէնքառէի, որ չափաւոր գաղափարներ կը դաւանի։

Պ. ԿԻՐՍԻ հոգեհանգիստը կատարուեցաւ տօնի օրն, և ներկայ գտնուեցան Չարը, Վլատիմիր մեծ-դուքսն և դքսուհին, Կայսրութեան Խորհրդոյն անդամք և դեսպանք։ Պ. Կիրսի մահուան անմիջական պատճառն եղաւ թոքատապ։ Ինքզինք բնաւ չկորսնց, և մեռաւ՝ խօսակցելով իւր ընտանեաց հետ։

ՖՐԱՆՑ ԺՈԶԷՖ կայսր Քալնոքի կոմսի միջոցաւ Պ. Կիրսի ընտանեաց յայտնեց իւր սրտագին ցաւակցութիւնը։ Քալնոքի կոմսն եւս, որ մտերմական բարեկամութեան կապերով կապուած էր Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետ, իւր խորին ցաւակցութիւնն հեռագրեց առ Տիկին տը Կիրս։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Քուչանի աղէտալի երկրաշարժին զոհ գացող գլխաւորապէս քիւրդ բնակչաց թիւն [illegible] անցեալ օրուան թիւով ծանուցածէն ա՛լ աւելի է եղեր։

Ս. Մնդեան նաւակատեաց օրը տեղի ունեցած այս բուռն ցնցման հետեւանօք, մզկիթները փլչելով, անոնց մէջ առնուազն վեց հարիւր հոգի կորնչեր են։ Բաղնիքներու և այլ շէնքերու փլատակներուն տակ ալ մեռեր կամ ջուրերուն մէջ խեղդուեր են եօթն հարիւր անձինք։ Ընդ ամենայն 1,300 հոգիէ աւելի են մեռածներն։ Ողջ մնացողներն ալ երեք օր անօթի և ծարաւ մնացած են սոսկալի ցուրտ օդով մը, և հիմա շատեր հիւանդ են։ Երեք օրէն ետքն է որ շրջակայներէն օգնութիւնք հասեր են։ Պարսկաստանի սահմանաց վրայ Ռուսիոյ ձեռքն անցած Աշգապատ պարսկաքուրդ քաղաքէն աղէտին վայրը ղրկուած են քանի մը բժիշկներ։ Ըստ վերջին լրոյ, ցնցումները տակաւին կը շարունակեն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ առաջիկայ հանդիսաւոր ընդունելութեանց վրայ, զորս կը յիշէինք անցեալ օր, կարեւորութիւն կը ստանան քանի մը թուականներ ու թուանշաններ որք այս օրերս հրատարակեցան ի Փարիզ։ 260 տարի առաջ հիմնուած է Ֆրանսական Ակադեմիան։ Անդրանիկ ակադեմականք, որք 35 հոգի էին, 1635 յունուար 2ին հրովարտակ ստացան Լուի ԺԳ թագաւորէն, և վարչապետ Րիշլիէօ կարդինալին ծրագրած այս մեծ հաստատութիւն յօրէ անտի պաշտօնապէս ճանչուեցաւ։ Բայց այն ժամանակի «Խորհրդարանը» նախանձեցաւ Պետութեան մէջ գրական հզօր մարմնոյ մը կազմութիւնը տեսնելով, և երկու տարի չճանչեց յիշեալ հրովարտակին գործադրական ոյժն։ 1793ին Ակադեմիան ուրիշ հարուած մը կրեց քաղաքական գործիչներէն, որովհետեւ Քոնվանսիոնի Ժողովը ջնջեց զայն, նկատելով մնացորդ մը ազնուապետական ժամանակներու, և մտքի ազնուականութիւնն հողային ազնուականութեան չափ վնասակար բան մը սեպելով։ Նաբոլէոն Պոնաբարդի իշխանութեան խորտակումէն ետքն, 1816ին, Ակադեմիան վերակազմուեցաւ։ Ակադեմիոյ 40 աթոռներուն վրայ բազմած են ցարդ 475 ակադեմականք։ Պ. Կասթոն Պուասիէի աթոռին վրայ (Ակադեմիոյ անդամ 1876էն ի վեր) ամենէն քիչ թուով բազմած են ակադեմականներ. զի 1635էն ի վեր, երբ անդրանիկ աթոռակալն էր Տը Պուրզէ, եօթն ակադեմականք միայն վայելած են զայն, իւրաքանչիւրը միջին հաշուով 34 տարի մնալով անդամ Ակադեմիոյ, որոյ անդամակցութիւնը ցկեանս է։ Ամենէն շատ տէր ունեցած է Պ. Ժոզէ Մարիա տը Հէրէտիայի աթոռն, որովհետեւ իւր նախորդաց թիւը կը հասնի ինչուան 15ի։ 14ական տէր ունեցած են այն աթոռներ որոց այժմեան աթոռակալներն են Պ. Պ. Շալմէլ-Լաքուռ, Բիէռ Լօթի, Էտուառ Հէրվէ, Տը Ֆրէսինէ, Բօլ Պուրժէ, Ֆէրտինան Պրիւնդիէռ, և Սիւլլի Բրիւտոմ։ Երիցագոյն ակադեմականն է Պ. Էռնէսթ Լըկուվէ, բանաստեղծ, վիպասան, թատերգակ, հրապարակախօս, հեղինակ, սուսերամարտի և առողջանութեան, իբր 88 տարու, որ 1855ին Ակադեմիոյ մէջ յաջորդեց Անսըլոյի։ Կրտսերագոյն անդամն է, գրագէտներու, գիտուններու, պատմիչներու, բանաստեղծներու, վիպասաններու, քաղաքագէտներու և թատերգակներու այս նշանաւոր կաճառին Բենիամինն է համակրելի վիպասանն Պ. Բօլ Պուրժէ, տակաւին 43 տարեկան։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԱԶԴԱՐԱՐԸ. — Ռուս ուսուցիչ մը հնարեր է գործի մը որ երկրաշարժի մը տեղի ունենալէն քանի մը ժամ առաջ կ'ազդարարէ եղեր։ Այն գործւոյն կցուած թելեր կը հնչեցնեն զանգակներ, որով ժողովուրդը կանխաւ տեղեկութիւն կ'ունենայ, և շէնքերէն դուրս կրնայ ելնել։ Որչափ շատ տեղուանք թելերով կապուած ըլլան այն գործւոյն հետ, այնչափ շատ զանգակներ կրնան աղէտն ազդարարել կանխաւ։ Այս գիւտ եթէ ստուգուի, մեծ բարիք մը կ'ըլլայ։ Բայց մեք վերապահութեամբ կը հաղորդենք այս լուրը։

ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ, որ բարեբախտաբար առանց ծանր վնասի անցուցած է վերջին ցաւալի արկածն, և հիմակ աղէկ է, լրջօրէն ձեռնարկած է օգտակար հաստատութեամբ մ'եւս օժտելու Եգիպտոս։ Անգղիացիներն յիշեցինք երկրագործական պաշտօնարան մը կազմելու խորհուրդը Բարձր. Նախարարապետին, որ զառաջինն յղացած է զայս գաղափար, յոյժ ձեռնհաս է երկրագործական խնդիրներու մէջ, որովհետեւ իւր ընդարձակ ագարակաց շահագործումն իրեն համար գործնական դաս մ'եղած է իւր գիտական և արհեստական գաղափարներն ի գործ դնելու։ Նուպար փաշա կը խորհի Կիզէի երկրագործական վարժարանը կերպարանափոխել եւ երկրագործական պաշտօնարան մը հաստատել հոն։ Այս նոր պաշտօնարան մշակութեան փորձեր պիտի ընէ, որոցմէ բոլոր երկիր պիտի օգտուի կալուածատէրներու և մշակներու պիտի հաղորդուին գործնական խորհուրդներ և ծանօթութիւններ հողագործութեան վերաբերեալ ամեն խնդիրներու վրայ։ Պաշտօնարանին գլուխը պիտի դրուին Եւրոպայէն բերուած կարող ճարտարագէտ մը երկրագործութեան և մէկ երկու քիմիագէտք։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, Յունուար 29. — Ֆիկառոյի մէջ Վիտի ստորագրութեամբ յօդուած մը կը պատմէ թէ Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան հաստատման առթիւ ծուռ բաներ եղած են։ Պ. Պ. Ժիլ Ռօչ, Ռուվիէ և Իվ Կիյօ ուժ տուած են այս գործին։ Կը հրատարակէ երեսփոխան Պ. Տըլօնքլի ընկալագիրն 8000 փրանքի, զոր ստացեր է խմբակին շահերէն։ Չի յուսար որ Պ. Ռիպօ կարենայ մաքրել այս գործը. զի Քոնպտուար-տ'Էսքոնթի մատակարարն որուն հարցուած էր թէ ինչո՛ւ 30,000 փր. տուաւ Պ. Բորդալիսի, պատասխանեց թէ «Պ. Ռիպոյի խորհրդովը տուի»։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, — Երեսփ. Ժողովն 7 ի դէմ 511 քուէով ընդունեց այն ծրագիր որով լիակատար արձակում կը տրուի լրագրական, գործաւորական, և այլ քաղաքական յանցանքներու։ Սահմանադրական վերաքննութեան համար Պ. Կօթիէի առաջարկը մերժուեցաւ 198 ի դէմ 332 քուէով։ 165 ի դէմ 284 քուէով ընդունուեցաւ Պ. Լը Միռի առաջարկն որով կառավարութենէն կը խնդրուի ետ առնուլ կառավարական պաշտօնատարներու և եկեղեցականներու դէմ որոշուած վարչական պատիժները։

—Պէնառ ծովակալ ընդունեց ծովային նախարարի պաշտօնը, և Դ. զօրաբանակին հրամանատար Զիւրլինտէն զօրավար անուանուեցաւ պատերազմական նախարար։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, — Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Ուէսդմինսդըրի աբբայարանին մէջ։ Ներկայ էին Լորտ Ռօզպէրի, Լորտ Սալզպըրի, Հարքորդ և այլ անդամք խորհրդարանի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովոյ առաջին նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին տասներեք ժողովականներ, իսկ բացակայ էին Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, Արժ. Սահակ աւագ քահանայ Տ. Սարգսեան և Արժ. Վրթանէս քահանայ Պալեան։

Ս. Պատրիարք Հայրը նախ շնորհաւորեց ժողովականները, մաղթելով որ իրենց ջանքերը օգտակար ըլլան թէ Եկեղեցւոյն և թէ Ազգին։ Ժողովականք շնորհակալութիւն յայտնելով յոյս յայտնեցին թէ առաջնորդութեամբ Ն. Ամենապատուութեան Ժողովոյ պաշտօնավարութիւնը արդիւնաւոր պիտի ըլլայ։

Յետոյ Ժողովը ձեռնարկեց իր դիւանի կազմութեան որ հետեւեալ արդիւնքը տուաւ.

	քուէ
Գեր. Գրիգորիս եպսկ. Ալէաթճեան Ա. Ատենապետ	9
Գեր. Հմայեակ եպսկ. Դիմաքսեան Բ. Ատենապետ	8
Արժ. Յովհաննէս Ծ. Վ. Արշարունի Ա. Ատենադպիր	7
Արժ. Գէորգ Ծ. Վ. Երէցեան Բ. Ատենադպիր	7

Ժողովն որոշեց, ըստ սովորութեան, յատուկ գրութեամբ մը ծանուցանել Ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ կրօնական ժողովոյ նորընտիր անդամոց անուններն և Օրհնութեան կոնդակ մը խնդրել։

Ժողովն որոշեց որ երբ եկեղեցական գրքերու կրկին տպագրութեան պէտք տեսնուի, ինք առանձինն անոնց տպագրութեան հոգն և տպագրութիւնն իր հսկողութեան ներքեւ կատարուի։

Առաջիկայ նստին մասնախումբեր պիտի կազմէ հանրային և անհատական խնդիրներ սերտելով տեղեկագրելու համար։

Ժողովոյ անդամներէն Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան հրաժարած ըլլալով, Ժողովը մերժեց անոր հրաժարականը։

Ժողովն որոշեց որ իր գումարումներն երեքշաբթի օրերը տեղի ունենան ի Պատրիարքարան։

Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաև տասն չափ անհատական խնդիրներով։

Ամերիկեան դեսպան Պ. Ա. Թէրըլ՝ առաջին թարգման Պ. Կարճիուլօյի հետ՝ երէկ Պատրիարքարան գալով փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այսօր փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ աւստրիական ու իտալական դեսպաններուն որք իրենց առաջին թարգմանները ղրկելով շնորհաւորած էին Ն. Ամենապատուութիւնը։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական գրեր ուղղած են Էջմիածնէն Կաթողիկոսական Տեղապահ և Սինոդի աւագ անդամ Գեր. Երեմիա եպիսկոպոս, Ակնայ Առաջնորդ Տ. Յակոբ վարդապետ Ցորիկեան, Բէօյթահէնի Առաջնորդ Տ. Պօղոս վարդապետ Խօլտանեան, Ամասիոյ առաջնորդական փոխանորդ Տ. Ամասիա քահանայ եւ կրօնական ու քաղաքական ժողովները, Մարսիլիոյ հայոց մատրան հոգաբարձութիւնը, Երուսաղէմէն Եղնիկ վարդապետ Այանեան, Սէլանիկի հայ գաղթականութեան հոգեւոր հովիւ Տ. Մատթէոս քահանայ, նոյնպէս բազմաթիւ անհատներ։

Առաջնակարգ դասատուներէն և Գայսէրիի աւագ-քահանայներէն առաքինազարդ և արդիւնաւոր Տ. Մարտիրոս հայր Նիկողոսեան՝ յունվար 4ին ի Տէր հանգած է խոր ծերութեան հասակին մէջ։

Օծման և Թաղման հանդէսը՝ յունվար 8, կիրակէ օրը մեծ հանդիսիւ կատարուած է հանդիսադրութեամբ Գայսէրիի Առաջնորդ՝ Գեր. Տ. Տրդատ Ծ. վարդապետի, և հանգուցեալը տեղւոյն Ս. Աստուածածնայ Մայր-եկեղեցւոյ բակը թաղուած է քահանայական դասու յատկացեալ միջավայրին մէջ։

Ժողովուրդը խուռն բազմութեամբ, թէ եկեղեցւոյ մէջ, թէ՛ եկեղեցւոյն շրջակայքը, և թէ՛ տանիքներու վրայ խռնուած էին՝ ի տես հանդէսին։ Ցունաց Առաջնորդարանը՝ ի պատիւ հանգուցելոյն, երկու քահանայներ ղրկած է յուղարկաւորութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար։ Արժ. Տ. Մարտիրոս քահանան՝ 45 տարիէ ի վեր կը քահանայագործէր, ուսուցչութեան պաշտօններէ բացակայ չի մնալով։

Գիտէր քաջ հայերէն, թուրքերէն եւ փրանսերէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծ. Գէորգ էֆ. Թօփալեան և եղբարք որպէս ամեն տարի նոյնպէս և այս տարի բարեհաճած են 2700 ղրշ. նուիրել, որով անցեալ կիրակի օր ընդհանուր պատսպարելոց հացկերոյթ մը տրուելով, այս առթիւ եւս իւրեանց ննջեցելոց հոգւոյն համար Ս. Փրկչի մատրան մէջ Ս. Պատարագ և պաշտօն մատուցուեցաւ։

Առ այս Հոգաբարձութիւնս պարտ անձին կը համարի իւր շնորհակալիքն յայտնել Թօփալեան ազնիւ եղբարց։ (Կնք.)

* *

[illegible]

[illegible] 16 [illegible] [illegible]

Ազգ. Հիւանդանոցի

Որբանոցի տեսչին տեղեկագրութեան համաձայն, կը փութանք յայտնել թէ, երէկ Որբանոցի սանուց՝ 1894 դեկտ. 26էն 31, կատարուած եռամսեայ քննութեանց արդեանց համաձայն՝ մրցանակի բաշխում կատարուեցաւ ի ներկայութեան մատրան Քահանային, Տնօրէնութեանս, ճարտարապետ Պետրոս էֆ.ի և Որբանոցի տեսչին։ 28 առաջին և 44 երկրորդ հանդիսացող աշակերտք ընդունեցան զանազան գրքեր և պատկերներ, նաեւ երեսուն [illegible] օրացոյցներ բաշխուեցան ի քաջալերութիւն։

Յակոբ էֆ. [illegible], [illegible] վարժարանի մէջ, յառաջիկայ կիրակի [illegible] հետեւեալ դասը՝

1. Բորակը, [illegible], [illegible] խառն վիճակի մէջ փորձով ստուգել։
2. Ապրանաց գոյներու անեղծ կամ կեղծ ըլլալը հաստատել։
3. Ալիւրն ու ընդեղէնները զննել եւ այլն։
4. Թանկագին մետաղներու աստիճանը (քարատ) որոշել։
5. Ջրախառն, չինծու և զուտ գինին հաստատել։
6. Քարիւղի զուտ կամ անզուտ վիճակը ստուգել։
7. Ոգելից ըմպելեաց աստիճանը որոշել։

Սոյն գործնական փորձերը պիտի կատարուին գիտական և արհեստական եղանակով։ Այցելուք կ'ընդունուին։ Ժամը 7ին է դասը։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Մալաթիա գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Հօրանի նախկին կառավարիչ Ալի Րիզա փաշա, որ կատարեց օրինական երդումը։

Ի Բ. ԴՌՈՒՆ. — Աւստրիական ու ամերիկեան դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՔ. — Գարադաղի իշխանը Տանիլօյի պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Բելկրատի օսմանեան դեսպան Հիւսնի փաշայի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—Պարսկական կառավարութիւնը [illegible] և [illegible] պատուանշանի աառաջին աստիճանը նուիրած է Արտաքին գործոց Նախարարութեան Մէքթուպճի Միւնիր պէյի և հիւպատոսական գործոց դիւանին տնօրէն Տանըշ պէյի։ Այդ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ նոյն նախարարութեան հաշուակալութեան դիւանին տնօրէն Մուստաֆա Թեվֆիգ էֆէնտիի և առաջին քարտուղար Խաչիկ էֆէնտիի։

—Գերմանական կառավարութիւնը Բրուսիական Թագ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է կայս. Թանգարանին տնօրէն Համտի պէյի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչական ժողովոյ անդամներէն վախճանեալ Մարգսուտ Սիմոն պէյի ու Վահիտ պէյի տեղ նոր ընտրութիւն պիտի կատարուի։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպան Միրզա Խասաուլլահ խան, որ հիւանդ ըլլալով մէկ քանի օրէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէր, ապաքինած է։

ՔԱՂՑՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Ատալիաի մէջ յունուար 15ին քօլէրայէ երկու դէպք։

—Տիարպէքիրի Սեւերեկ գաւառակին մէջ եօթն օրէ ի վեր հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Վանայ Ատիլճեվազ գաւառակին և շրջակայ երկու գիւղերուն մէջ քօլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքին ընտրութեան համար կիրակի օրը գումարուած ժողովին պատրաստած 27 անուններու ցուցակը Մազպաթայով մը հաղորդուած էր Դաւանական գործոց նախարարութեան, որ երկուշաբթի իրիկուն Թէզքէրէով մը Պատրիարքական Տեղապահին ծանուց թէ կայսերական Իրատէ մը կ'արտօնէ ընդհանուր ժողովին Պատրիարքի ընտրութեան ձեռնարկել։ Մատուցուած ցանկը կիրակի օրը Նախարարաց խորհրդոյ վաւերացման ներկայացուած ըլլալով, ընտրելիներէն եօթը մետրապոլիտներու անունները ջնջուեր են, ըստ օրէնքի կայսերական կառավարութեան ունեցած իրաւունքովը։

Ահաւասիկ այն մետրապոլիտներն որոց անունները ջնջուած են պատրիարքական ընտրելիներու ցանկէն.

Գայսէրիի Մետրապոլիտ Տ. Եանի
Տէրքոսի » » Կալլինիկոս
Երէյլիի » » Կէրմանոս
Իզմիրի » » Պագիլիոս
Եանեայի » » Ղրիգորիոս
Էտիրնէի » » Քիրիլոս
Էնոսի » » Ղուկաս

Սինոտն ու Խառն Ժողովը նախարարական այս թէզքէրէն ընդունելով, որոշեցին որ յառաջիկայ ուրբաթ, ժամը 5ին, ընդհանուր ժողովը իր երկրորդ նիստն ընէ ընտրելեաց եռանուն ցուցակ մը պատրաստելու համար. մետրապոլիտներն այս երեքին մէջէն պիտի ընտրեն Պատրիարքը։ Վերջնական ընտրութիւնն ալ նոյն օրը պիտի կատարուի Ֆէնէրի մայր եկեղեցւոյն մէջ, սովորական արարողութիւններէն ետք։ Ուրբաթ օրուան հանդիսաւոր գումարման հրաւիրագրերն երէկ ղրկուեցան ժողովականներուն։

ՄԱԼԻՑԷՆ. — Բոլոր կուսակալութիւնները և պետական քանի մը պաշտօնատուններ հրաման ստացած են կարելի եղածին չափ շուտով Ելմտական Գանձուն յղել բոլոր այն գումարները որք անոր կը պատկանին։

ՊԱՊԱԿԱՆ Նուիրակ Տ. Պօնէթթիի հիւանդութիւնը մեղմանալու վրայ է։ Երկուշաբթի իրիկուն, Խարիճիյէի արարողապետ Ղալիպ պէյ և երէկ առաւօտ Վեհ. Սուլթանի բժշկապետ Մավրոյէնի փաշա տեսութեան գացին հիւանդին։

ԾՈՎՈՒ ԱՐԿԱԾ. — Երկուշաբթի օրը, անգլիական վաճառաբարձ շոգենաւի մը կապուած նաւակ մը ընկղմեցաւ Վոսփորի մէջ. ուղեւորներէն երկուքն ազատուեցան, իսկ միւսները խեղդուեցան։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպանատան կցորդներէն Պառոն Լուի Ամպրօզի Եգիպտոսի հիւպատոսարանին մէջ պաշտօնի կոչուած ըլլալով, վաղը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչական խորհրդոյ նախագահ Պ. Վինսընթ Քայլարտ որ ժամանակէ մը հետէ Լոնտոն կը գտնուէր, այսօր մայրաքաղաքս կը վերադառնայ։

ՓՈՂՈՑԻ ԴՈՂԵՐ. —Նախընթաց իրիկուն, ուշ ժամանակ, Թէփէ-Պաշըէն անցնող ֆրանսացի կնոջ մը վրայ երեք հոգի յարձակեցան որոնցմէ երկուքը թեւերէն բռնեցին որպէս զի ընդդիմութիւն չընէ, մինչ երրորդը անոր ժամացոյցն ու շղթան կը խլէր։ Կնոջ արձակած աղաղակներուն իմանալով, ոստիկաններ հասան և չարագործներէն երկուքը ձերբակալեցին. իսկ այն որ ժամացոյցը յափշտակած էր, փախաւ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ յոյն վաճառականներէն մեծահարուստ Պ. Ավէրոֆ, հելլենական դեսպան Պ. Մավրոգորտաթօ միջոցաւ երկու հազար ֆրանք ղրկած է Բերայի յունաց Աղքատասէր ընկերութեան։

ԵՆԿԻՒՐԻԻ մէջ կեղծմաշկ երեւան ելած ըլլալով, կուսակալութիւնը խնդրած է ձեռնհաս իշխանութենէն որ պէտք եղած քանակութեամբ չիճաղեղ ղրկուի։

ՈՃԻՐ. —Երէկ իրիկուն Բերայի Մաճար Թաղին մէջ Խայրի պէյ անուն մարդ մը կռուի մը պահուն դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Ահմէտ ու Հիլմի անուն անձեր։ Այս վերջինը քիչ յետոյ մեռաւ, և միւսն ալ ծանր վիճակի մէջ ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։ Ոճրագործը փախած է։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Ոչ-իսլամ հպատակներէ առնուած զինուորական տրոց համար հետեւեալ որոշմնագիրը պատրաստուած է.

ՄԱՍՆ Ա.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Յօդուած.—Ա. Ոչ-իսլամ հպատակաց արուներու իւրաքանչիւր 135 անհատէն, մէկ անհատի հաշուով, հինգ հազար ղրուշի զինուորական տուրք կառնուի։

Յօդ. Բ.—Ոչ-իսլամ հպատակներէ զինուորական ու բժշկական վարժարանաց մէջ գտնուող ուսուցիչք և աշակերտք, զինուորական գործոց ծառայութեանց մէջ գտնուողներն և անոնք որք զինուորական ծառայութեան մէջ գտնուած ըլլալով իրենց ձեռք ելքած Բէտէլէրէսի ունին, բոլորովին ազատ են զինուորական տուրք վճարելէ, իսկ ոստիկանութեան և ոստիկան-զինուորութեան ծառայութեան մէջ գտնուողներն ալ ոստիկանութեան ծառայութեան մէջ գտնուած պայմանաժամի յատուկ եղող միջոցին համար առժամաբար ազատ են զինուորական տուրքէ։

Յօդ. Գ. — Զինուորական այդ տրոց բաշխումը հասարակութեան միջոցաւ կը կատարուի և ամէն ոք պարտաւոր է հատուցանել իրեն ինկած բաժինը։ Բաշխման պահուն տուրք վճարելիք անհատները մինչեւ չորս կարգի պիտի բաժնուին։

Յօդ. Դ.—Տասնը հինգ տարեկանէ վար և եօթանասունըհինգ տարեկանէ վեր եղողները, կրօնական պաշտօնեայները, գործելու անկարող անձինք և աղքատներ՝ հասարակութեանց միջոցաւ բաշխումէն դուրս կը ձգուին և անոնց յատուկ բաժինը բարդուելով մնացեալ անհատներուն վրայ, կը գանձուի։

ՄԱՍՆ Բ.

ԵՂԱՆԱԿ ՈՐՈՇՄԱՆ ԵՒ ԲԱՇԽՄԱՆ

Յօդ. Ե.—Ելմտական պաշտօնեայք տեղական մարդահամարի և կալուածահամարի ու տրոց դիւաններուն արձանագրութեանց դիմելով ոչ-իսլամ հասարակութեանց արու անհատներու ընդհանուր թիւը պարունակող արձանագրութեան քաղուածոյ օրինակ մը առնելով ցուցակ մը կը պատրաստեն, որուն մէջ կը նշանակեն, Ա. յօդուածի տրամադրութեան համաձայն, ամէն 135 անհատի իւրաքանչիւրին զինուորական տրոց գումարին քանակութիւնը։ Այդ ցուցակ ելմտական տարեգլխէն մէկ ամիս առաջ տեղական կառավարութեան կողմէ պաշտօնագրով մը կը ղրկուի իւրաքանչիւր թաղի ու գիւղի ոչ-իսլամ հասարակութեանց կրօնական պետերուն։

Յօդ. Զ.—Կրօնական պետը, կառավարութեան կողմէ տրուած պաշտօնագրոյն վրայ, իր իրաւասութեանը ներքեւ գտնուող հասարակութեան տումարէն կը պատրաստէ զինուորական տուրք վճարելու պարտական եղող անձանց թիւն ու անունները. Դ. Յօդուածի տրամադրութեանց համաձայն, աստիճան՝ բաշխումէն դուրս ձգուելիք անձանց անուններուն առջեւ կը նշանակէ անոնց կարողութեան վիճակը և միւսներուն համար ալ, ըստ Գ. յօդուածի, հասարակութեան միջոցաւ կատարուած բաշխումով որոշուած տրոց բաժինը անոնց անուններուն տակ կը նշանակէ։ Ասոր մէկ օրինակն աղօթատեղիներու դուռներուն վրայ կը փակցուի հասարակութեան անհատներուն ծանուցանելու համար և միւս օրինակն ալ կնքելով կառավարական պաշտօնէին կը յանձնէ։

Յօդ. Է.—Եթէ բողոքողներ ըլլան որ թէեւ ըստ Դ. յօդուածի բաշխումէն պէտք էր ազատ մնային, մինչդեռ բաշխման մէջ անցուած են. նոյնպէս եթէ բողոքողներ ըլլան տրոց բաժնի այն քանակութեան համար, զոր իրենց համար որոշած է կրօնական պետը, պարտին բաշխման ցուցակի հրատարակուելէն մինչեւ տասնըհինգ օր պաշտօնապէս դիմել կառավարութեան։ Կառավարութիւնը քննելով այդ բողոքները, այդ առթիւ ծագելիք ամէն անհամաձայնութիւն կրօնական պետերուն կարգադրել պիտի տայ բողոքի թուականէն մինչեւ մէկ ամիս։ Եթէ կառավարութիւնը ստուգէ որ իր ծննդավայրէն բացակայ եղող մը, որուն համար ի բացակայութեան զինուորական տրոց բաժինը որոշուած է ըստ Դ. յօդուածի, տուրքէ զերծ մնալու իրաւունք ունի և կամ որոշուած տուրքը շատ է, այդ պարագային մէջ անոնց բաժինները ո՛ր ատեն որ ալ ըլլայ, իւրաքանչիւր տարիի հաշուով պիտի բաժնուի հասարակութեան տուրք տուող միւս անհատներուն վրայ և պիտի գանձուի։ Եթէ ոչ-իսլամ հպատակներէ միոյն անունը ծածկուած է, անոնց զինուորական տուրքն՝ իրենց ծնունդէն սկսեալ մինչեւ ծածկուած ըլլալնին երեւան հանուած թուականին համար՝ պիտի աւելցուի այն թաղին ու գիւղին ժողովրդեան, որուն կը վերաբերի անունը ծածկուած անձը, առաջին տարւոյ զինուորական տրոց. և հասարակութենէն պահանջուելով պիտի գանձուի։

(Մնացեալը վաղուան թիւով)

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՅ

Վիճակահանութիւնը

Ռումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսից 150րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի 31 յունուար (Ն. Տ.) ճիշդ կէսօրին, արքունի Փաղերանոցին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. կայս. Պանքային։

3—3

Գաւառական լուրեր

ԱՐԱԲԿԻՐ, 1 յունվ. 95

Բաց ի մի քանի կարեւոր տնօրինութիւններէ, զորս ըրաւ Առաջնորդարանն յօգուտ աղքատաց, բաց ի այն մասնակի աննշան նորոգութիւններէն, զորս կատարեց նախորդ Թաղ. Խորհուրդն Մայր-Եկեղեցւոյ հասութաբեր կալուածոց ոմանց վրայ—այն ալ զրկելով կրթական հաստատութիւններն — Արաբկիրի վիճակը յիշատակութեան արժանի բան մը չունի արձանագրելիք վերջացող տարւոյն մէջ։ Առաջնորդական աթոռը դեռ կը մնայ թափուր,—թէ և մեք դժգոհ չենք Առաջնորդ. փոխանորդ Հօրմէն—, Թեմական գործերը՝ դրամական անձկութեան պատճառաւ՝ հեռի են գոհացուցիչ վիճակէ, երկու եկեղեցիներուն նորոգութեան յօժ կարեւոր խնդիրը մատնուեցաւ մոռացութեան, կրթական գործը մնաց միեւնոյն տարտամ առանցքի վրայ։

Առեւտրական հրապարակը շարունակեց իւր անշարժութիւնն և կենաց կարեւոր նիւթերը տարապայման սղութեան մէջ մնացին։ Երկու ահռելի վարակիչ հիւանդութիւնք՝ հարսանիթ եւ քօլերա շրջապատեցին զմեզ, ու բազմաթիւ կոտորածներ ըրին. զգալապէս պակսեցան ամուսնութիւնք և Առաջնորդարանի ելմտական վիճակն առաւ դժուարին կացութիւն մը, ու վարչական խորհուրդներ ու ձեռնարկներ մնացին ապարդիւն. չի կըրցանք նորանոր քայլեր առնուլ ուսումնական, տնտեսական, առեւտրական և արհեստական ճիւղերուն մէջ։ Ուրեմն մեր նոր-տարին ոչինչ կը պարտի նախորդին։ Գէթ ծննդոց թիւն հաւասարէր վախճանելոց թուոյն, սակայն ինչպէս կը տեսնուի ի ստորեւ գծուած մետասան ամիսներու վիճակագրութենէ՝ դժբաղդաբար այդ սփոփանքը կը պակսի մեզ։ Մահացուցակէն կը յայտնուի թէ վերջին տարիներս ի քաղաքիս ուրեք ուրեք ճարակած են այնպիսի հիւանդութիւնք ալ, որք ասկէ 10-12 տարիներ առաջ գրեթէ գոյութիւն չունէին հոս։ Այս կարգէն է թոքախտը, որ հոս ալ թափած է իւր ժանտ սերմը։ Այն երիտասարդներն, որք առեւտրական շահերու ակնկալութեամբ այլուր վազած էին՝ անոնցմէ շատերուն մէջ բոյն դրած է այս աւերիչ աննահանջելի ախտը, որուն զոհ գացին արդէն մի քանիներ՝ այս տարի։ Ժանտատենդը՝ յօժ հազուադէպ ուրիշ ատեններ՝ այս տարի ունեցաւ յաջողակ որսորդութիւն մը։ Մահերու թիւերուն դէմ կարելի եղածին չափ՝ ջանացած ենք ծանօթագրել նաեւ թիւն այն հիւանդութեանց, որք մահացու եղած են։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՎԱԽՃԱՆՄԱՆՑ ԵՒ ԾՆՆԴՈՑ 11 ԱՄԻՍՆԵՐՈՒ

Մահեր փետրուարի մէջ, արու, Թոքախտ 2, տենդ 1, անձնասպան 1, կաթուածահար 1, ջրգողութիւն 1, հարսանիթ 154, գումար 160։ Էգ, ծննդաբերութենէ 2, ժանտատենդէ 3, հարսանիթէ 80, գումար 85, համագումար 245։ Ծնունդք, արու 27, էգ 20, համագումար 47։

Մահեր մարտի մէջ, արու, տենդէ 3, կաթուածէ 2, ուրիշ ախտերէ 3, հարսանիթէ 84, գումար 92։ Էգ, ծննդաբերութենէ 1, հարսանիթէ 65, ուրիշ ցաւերէ 2, գումար 68, համագումար 160։ Ծնունդք, արու 13, էգ 18, համագումար 31։

Մահեր ապրիլի մէջ, արու, ջրահեղձ 1, յանկարծամահ 1, թոքախտ 1, հարսանիթ 14, ծեր 1, գումար 18։ Էգ, թոքախտ 1, ծեր 1, ծննդաբերութենէ 1, հարսանիթ 8, գումար 11, համագումար 29։ Ծնունդք, արու 11, էգ 15, համագումար 26։

Մահեր մայիսի մէջ, արու, Թոքախտ 2, տենդ 3, ծեր 2, գումար 7։ Էգ, Թոքախտ 1, տենդ 1, հարսանիթ 3, գումար 5, համագումար 12։ Ծնունդք, արու 14, էգ 6, համագումար 20։

Մահեր յունիսի մէջ, արու, ծիրախտ 1, կաթուած 2, ծեր 3, գումար 6։ Էգ, Թոքախտ 2, ծեր 2, գումար 4, համագումար 10։ Ծնունդք, արու 7, էգ 8, համագումար 15։

Մահեր յուլիսի մէջ, արու, Թոքախտ 2, ծեր 2, գումար 4։ Էգ. տենդէ 1, հարսանիթ 1, կաթուած 1, ծեր 3, քոլերա 1, գումար 7, համագումար 11։ Ծնունդք, արու 11, էգ 10, համագումար 21։

Մահեր օգոստոսի մէջ, արու, քոլէրայէ 58, էգ, քոլէրայէ 80, համագումար 138։ Ծնունդք, արու 9, էգ 7, համագումար 16։

Մահեր սեպտեմբերի մէջ, արու, ժանտատենդ 1, քոլերա 53, գումար 54։ Էգ, քոլէրայէ 64, համագումար 118։ Ծնունդք, արու 14, էգ 13, համագումար 27։

Մահեր հոկտեմբերի մէջ, արու, ժանտատենդ 1, տենդ 1, ծեր 3, գումար 5։ Էգ, ծննդաբերութենէ 1, ծիրախտ 1, ծեր 5, գումար 7, համագումար 12։ Ծնունդք, արու 18, էգ 21, համագումար 39։

Մահեր նոյեմբերի մէջ, արու, արկածով 1, տենդ 2, թոքախտ 2, ծիրախտ 1, ծեր 6, գումար 12։ Էգ, ծեր 4, համագումար 16։ Ծնունդք, արու 9, էգ 13. համագումար 22։

Մահեր դեկտեմբերի մէջ, արու, ծեր 3, տենդ 3, լուանտ 1, թոքախտ 1, գումար 8։ Էգ, ծեր 4, համագումար 12։ Ծնունդք, արու 13, էգ 7, համագումար 20։ Փետրուարէն ցվերջ դեկտեմբերի 763 մահեր և ծնունդք 284։

Այս հաշուով 763 մահերու դէմ կունենանք 284 ծնունդներ. և այս թիւերէն՝ որք ստուգուած են Մայր-Եկեղեցւոյ վախճանմանց և ծննդոց վիճակագրութենէն, կը յայտնուի թէ 479 անձերու կորուստ կ'առաւելու՝ ծննդոց թիւէն։ Նախորդ տարիներու կենաց սկզբնաւորութեանց ու վերջաւորութեանց արձանագրութիւն բռնուած չըլլալուն համար՝ զուրկ կը գտնուինք բաղդատութիւններով հետաքրքրութիւններ յաջենցնելու միջոցէն, և կը յուսանք թէ յետ այսու պիտի յաջողինք ամէն ամիս տեղեկագրել մահերու և ծննդոց թիւերն։

Ամուսնութիւնք մէկ տարւոյ մէջ

Կոյս ընդ կուսի	60
Այրի ընդ կուսի	15
Այրի ընդ այրւոյ	15
Գումար	90

Քաղաքիս և Թեմական գիւղերու մէջ 1894 յունուարէն ց1895 յունուար, տեղի ունեցած են միմիայն 90 պսակադրութիւնք։ Այս թիւ շատ փոքր է գաւառիս հայ բնակչաց թուոյն բաղդատմամբ, և այս կէտի մէջ ալ՝ վերջացող տարին չէ տուած նախորդներուն արդիւնքն։

Ե. Պ. Մ.

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Դ. Փ. ՋՈԲՈՒՐԵԱՆ

9. Ղալաթիա Թօփուզ խանի դիմաց թիւ 9.

Սակարանի ու դրամական գործողութիւնք կը կատարուին գոհացուցիչ կերպով. կը ծախուին երկաթուղւոյ վաւերացեալ բրօմէսներ ու փարաքայի բուլեր։

Կտրոնները կը վճարուին ամենափոքր զեղչով։

Վիճակաւոր ամէն տեսակ արժեթղթոց առ ու ծախ ու ամէն տեսակ վիճակաւոր արժեթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներէն վիճակները կը քննուին։

Անուանեալ արժեթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրուելով կարեւոր շահերը անմիջապէս իմաց կը տրուին։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով ու գոհացուցիչ կերպով կը կատարուին, բաւ է որ փոխարժէք կամ արժեթուղթ միատեղ ղրկուին։

Ուզուած տեղեկութիւններուն պատասխանի համար թղթատարի ծախքը պէտք է ներփակեալ ըլլայ։

Դիմել Ղալաթիա Թօփուզ խանին դիմացը թիւ 9։

Դ. Փ. ՋՈԲՈՒՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

189 20—26

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ

Ալպէրտ Իլեա և Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Զուգած, աղած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Երշիկներ—Ժամպոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Համեմուած վարունգ—Հաճարի հաց—Պաքսիմատ—Պիսքիւի—Անուշեղէն—Թէյ։

Մեծ [illegible] Վոտկա և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գին

Ծան.—Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։

210

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԸՍԹԸՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՈՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անտոնիատի խան

ՀԵՄՍԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄՍԼԱՆԻ'Ի
ՀԵՄՍԼԱՆԻ'Ի

1894ի օրինակներ, Տրնիօք օդահան քաուչուկներով ու անմէջ քաուչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՈՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Մի խնդրուի քննել և բաղդատել։ 54

[illegible] ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Ելտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սզօթ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքիս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորուի ձկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր դրոշմած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէ լըւնըն ալընաճագ էճզա վէ էտէվաթը պայթարիէնին միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան իժայա թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպէ կիւնլէրի Խազինէի ճէլիլէյի միւշարիլէյհաէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

14 քեանունը սանի 310 3—3

ԻԼԱՆ

Էտիրնէ վիլայէթի տախիլինտէ պուլունան թէլէկրաֆ խուտուտըն միւթէգարիպ իւ հուլուլ օլան 311 սէնէսի թամիրաթընտա խուլումա օլընմաք իւզրէ միւպայեասը լազըմ կէլէն 925 ատէտ ըսքիզ վէ 300 ատէտ 8 1/2 մէթրօլըք գ[illegible] տիրէկի չէքարիլմիթ լազըմ իլէ միւնագասայա վազ օլունմըշ օլդըղընտան վէ չէնըը ճարիի բուլմրխխ 23ինճի կիւնիւնէ գատար միւնագասայա պիլ-տէվամ թէգզարրիւր իտէճէք պէտէլըմը հասըը լայըգընտա կէօրիւլտիւկի հալտէ ինալէի էվվէլիէ վէ ֆէրտասը կիւնիտէ 100տէ 5 թէնզիլըմթ գապուլ օլընարագ սաաթ 10տա ինալէի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր պուլընտուղընտան մէզքիւր տիրէքլէրի իթտիսա թալիպ օլանլարըն ճումա վէ բազարտէն մաատէ պէհէր կիւն բոսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունըր.

11 Քեանունը սանի 1310

ԻԼԱՆ

Ճէննէթմէքեան Բերթէվնիհալ Վալիտէ Սուլթան հազրէթլէրինին վագֆ շերիֆի միւսթէգիլլաթընտան քէօրրիւ պաշընտա վէ Ագսէրայտա վագը մագազա վէ տիւքքեանլար կէլէճէք 311 սէնէսինտէն իթիպարէն քէմաֆիլ-սապըգ 3էր սէնէլիկի հէնիւզէն իճարէ վիրիլէճէկլէրինտէն թալիպ օլանլարըն շուպաթըն 8ինէ գատար պէհէր չարշանպէ վէ բազար կիւնլէրի սաաթ 7է գատար էվգաֆը հիւմայուն նէզարէթէ ճէլիլէսինտէ վագֆ միւշարիլէյհա օտասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

15 քեանունը սանի 310

231 3—7

ԻԼԱՆ ՊԱԳՐ ՍԸՐԱՄԲԸՐԻ

Յէնիճէ Օրմանի հիւմայուն մէրէզի իլէ Բէյլէրպէյ օլան տաքիրը չահանէ ալայ վէ Թափուլարընտա պուլունան հայվանաթ իչիւն 311 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէ զարֆընտա լիւզիւմը օլաճագ մահալլինտէ մէվգէի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան էշեախ մուլթազիմինին իթասընա թալիպ օլարագ ֆէյ սիւրմէք վէ չէրաիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընտա գատար մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 10 1—3

Էվան քէչի տէրիսի մէշինի ատէտ 100, կիւտէրի մէշին ատէտ 25, Մարոքէն մէշինի ատէտ 25. 2 րէնկլի Աստրօ մաքինասը ատէտ 1, տիպլիք իչիւն գալըն գարթօն մուգավվա բաքէթ 1, թամ նումէրօ թօբ ատէտ 2, սօմալիքի եան քեազըտը թօփ 2, ալա ճինստէն չիրիշ գըէէ 50։

Մաթպաայի ասքէրիյէ միւճէլլիտխանէսի իչիւն միւպայեասընա լիւզում կէօրիւլէն պալատէ մուհարրէր էշեա միւնագասայա վազ օլունտուղունտան իչպու քեանունը սանինին 20ինճի է գատար թալիպ օլանլարըն նումունէլէրինի կէօրմէք վէ թէնզիլի ֆիյաթ իթմէք իւզրէ մագամը Սէրասքէրի մուհասէպաթ տայիրէսի չուպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 11 1—3

ՍԵՂԱՆԱԻՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

18/30 Յունվ. 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինները	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Դրամեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100	1	Քոնսոլիտ Մէջիտ A	1331	— —	65 20
» 10,241,048	100	1	» » B		— —	45 —
» 30,332,811	100	1	» » C		— —	31 20
» 43,963,396	100	1	» » D		29 06	29 07
Ֆր. 798,000,000	400	—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1870	128 —	127 25
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	100 —
Ֆր. 185,681,180	500	4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500	5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —

Անուանական Դրամագլուխ	[illegible]	[illegible]	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Դրամեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	— —	10 37
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1872	— —	4 24
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 10
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաբրիւմի Հանքին	1878	— —	33 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	600 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		— —	477 20
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	9 40
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	21 18
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	2 22
Օ. Ո. 440,000	11	5 1/2		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 02 1/2
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1882	— —	412 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) DԻ ՎՐԱՅ		Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի		2	50
1 ամսուան համար		6	—
1 օրուան համար		1	05
Ռըբըր		—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)		—	45
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԻՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	1/8
Փարիզ »	Ֆր.	22	72 1/4
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	11	13 1/4
Պերլին չէք	Մարք.	18	—

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար	»	5	75
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	26
20 Ֆրանքնոց		88	03
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քրիւիզ		51	15
Ռուսլ Իմբերիալ		8	38
Մէճիտիյէ		108	26
Մանր արծաթ		103	—
Մէթալիք		97	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի		6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 29 Յունվ.			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիք.	Ֆր.	— —	—
» » C »	»	29	20
D (Բացուած)	»	26	40
D (Գոցուած)	»	26	45
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	128	50
Բրիօրիթէ	»	489	37
Մաքսային Պարտաթուղթ	»	504	37
Օսմանիէ	»	460	62
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	485	62
Պանք Օթոման (անուանկ.)	»	680	—
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	102	52
» » 3 1/2%	»	108	35
» Իտալական	»	86	32
Քրէտի Լիոնէ	»	823	75
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	900	—
Քոնդուար տ'Էսքոնդ	»	577	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	3087	—
Եգիպտական Միացեալ	»	— —	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
ՎԻԵՆՆԱ 29 Յունվ.			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիորին	74	40
Օսմ. Ռէժի	»	237	70
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		124	70
» Փարիզի	»	49	40

ԼՈՆՏՈՆ 29 Յունվ.			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	65	50
» » B	»	45	—
» » C	»	29	25
D (Բացուած)	»	26	18
D (Գոցուած)	»	26	25
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երաշխաւոր.)		99	25
» » 1894 3 1/2% (Եգպ. Հրկ.ով)		104	25
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	17	12
Այտընի Երկաթուղի	»	12	75
Միացեալ Եգիպտական	»	105	12
Առանձնաշնորհեալ »	»	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	104	87
Ռանթ Հելլենական 5%	»	29	—
» » 4%	»	31	50
Պուլկար. Փոխառ. 6%	»	88	50
» » Նոր 6%	»	99	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	336
ՊԵՐԼԻՆ 29 Յունվ.			
Օսմ. Փոխառութիւն 1883ի	Մարք	99	90
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	112	40
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Պրթղթ.	»	93	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	38
» Փարիզի » 2 ամիս		— —	—
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		62	40

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 29 Յունվ.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	— —	—	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	— —	—	Պանք Օթոման	— —	—
» Ռէժի	— —	—	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	— —	—	Ֆրանսական Ռանդ 3 %	— —	—

Տայիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ պագգալ վէ սիմիտճի տիւքքեանը, տայիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ արզուհալճը տիւքքեանը, տայիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ բուֆէ տիւքքեանը, միսաֆիրխանէի ասքէրի տէրունինտէ մէքքիւլաթ վէ մէշրուպաթ սաթըլըճըը. Այվանսարայ գափուսը խարիճինտէ գարագօլխանէ արսասը, Ղալաթաա Ագապլար գափուսընտա Գալաֆաթ մահալլինտէ գարագօլխանէ արսասը, Թօփգափու սէրայը տախիլինտէ պամպաճըլար օճաղը վէ գալէ տիպի, Թօփ-գափու սէրայը տախիլինտէ պամպաճըլար օճաղը վէ մէքթէպ տիպի, Լանղասա չարշը պաշընտա գարագօլխանէ արսասընտա գասապ տիւքքեանը, Պէյօղլընտա վէ մէքթէպը Սուլթանի իթիսալինտէ համամ, տայիրէի ասքէրիյէյէ մէրպութ մաթպաայի տէրունի իլէ հապսխանէ իթիսալինտէ պագգալ տիւքքեանլարը, տայիրէի ասքէրիյէ տէրունինտէ յօքանտա, գրապաթխանէ, թիւթիւնճիւ, սուճը, չէրպէթճի, մահալլէպիճի, հաթապ գաբուսընտա գարագօլխանէ արսասը։

310 սէնէսի շուպաթը նիհայէթինտէ միւտէթէ գոնթուրաթօլարը խիթամ պուլաճագ օլան պալատէ մուհարրէր 311 մարթընտան իթիպարէն իճարէ վիրիլմէք իւզրէ միւզայետէլէրինին իճրասընա միպաշէրէթ օլունմուշ օլմագ իլէ թալիպ օլանլարըն չէրաիթինի անլամագ վէ ֆէյ սիւրմէք իւզրէ սէնէյի հալիէ շուպաթընըն 10ունա գատար Մագամը վալայի Սէրասքէրի մուհասէպաթ տայիրէսի չուպէի մախսուսասինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 8 2—3

Մալթէփէ խասթախանէսինին միւշթէմիլաթընտան պուլունան 1 պապ պագգալ տիւքքեանընըն միւտտէթը իճարէսի իչպու 310 սէնէսի շուպաթը նիհայէթինտէ խիթամ պուլաճաղընտա վէ 311 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն սէնէվիտէն իճարէ վիրիլէճէկլինէ պինաէն մէզքիւր տիւքքեանը իճարէ թալիպ օլանլարըն 310 սէնէսի շուպաթը իպթիտասընտան 20ինճի կիւնինէ գատար ֆէյ աշչէլէրինի [illegible] խասթախանէի մէզքիւրէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 9 2—3

Հէր պիր էճզասը նիզամիյէ էլպիսէ անպարընտան իթա խուլըերէք իմալ իթտիրիլէճէք 210 թագըմ մըգտարը չաքէթ վէ էթէք վէ բանթալօնտան իպարէթ էլպիսէնին պէհէր թագըմընըն գաթիյէ վէ իմալիյէսի 28 ղրշ. ա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ քեանունը սանինին 18ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունաճագ գըրարը գաթի վիրիլէճէկինտէն իմալինէ վէ իթթէաի կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 7 3—3

ՌՕՍԻԱ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի կայսերական հրամանաւ հաստատեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 Ֆրք.
1893ի հասոյթը 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ. Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մաքանաբին Ղալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Յգործակալ Ս. Ֆ. ՌՈՒԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ — ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ. 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

„ՖԻՆԻՔՍ"

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ատորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՔՈՆԵԱՔ

ՊԵՏՐՈՍ ԽԱՉ ՊՈՂԷՏ-ՍԱՆԻԿԵԱՆ Ի ԵԳԻՊՏՈՍ Գ. ՊՈՒԼԱՆԱՔԻԻ ՏԻՆ)

Այս քոնեաք, որ կը կոչի 478 Թ. վկայականը, տարբալուծուած է Բարիզի Թագաւորական Թուրքիոյ, և կնքուած Բարիզի ժելիքնոփէն գիտակալության 1988 Թիւ կընքով. Տնօրէն Պ. Ժիրօփ կոմէ՝ նախագահութեամբ Պ. Բաաժէօռի։ Արդիւնք տարբալուծման. — «Զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած է եւ համեղ ու անուշաբոյր։» Ո՛վ որ այս ծանուցումը գործածէ, անուանարկութեան ոճիրը գործած պիտի նկատուի։

Այս քոնեաք արժանագրուած է ի պաշտօնատունն Լոնտոնի ընդհանուր գնմանց «Եգիպտացի Պ. Պուլանաքիի զուտ խաղողէ պատրաստած քոնեաքը» նամանով։ 1894ին Եգիպտոսի արուեստահան դէսին միայն այս քոնեաք արժանացած է մրցանակի եւ առաջին կարգի ոսկի շքադրամի։ Նոյն արուեստահանդէսի ոգելից ըմպելեաց ճիւղին գընահատիչ յանձնախումբի անդամք՝ Պ. Պուլանաքիի քոնեաքի գործարանն այցելելով հետեւեալ վկայականը տուած են.

«Մեք, ստորագրեալքս, անդամք Եգիպտոսի ցուցահանդէսին ոգելից ըմպելեաց ճիւղին գնահատիչ յանձնախումբին, բնակեցինք քաղաքս բնակող Պ. Պուլանաքիի ի ցոյց դրած քոնեաքի նմոյշներն եւ կը յայտարարենք թէ արդարեւ գնահատման արժանի են։ Այցելեցինք Պ. Պուլանաքիի գործարանն. արհեստին կարեւորութիւնը մեր սքանչացում մը զգացուց։ Լոնտոն վաճառանոց պաշտօնական ցուցակներէն, որ մեզ ցոյց տրուեցան, հասատուեցաւ թէ այս քոնեաքներու փոքր մասը քաղաքին մէջ կ'սպառի, իսկ մեծ մասն օտար երկիրներ կը ղրկուին՝ մանաւանդ յ'Անգլիա։ Այդ ցուցակներով յանձնարարուած է յստակ ըլլալ թէ այդ քոնեաքներ զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած են։ Սքանչելի են գործարանին ամեն մասերուն կազմակերպութիւնը, մաքրութիւնն ինչպէս նաեւ գործին բոլոր։ 80 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը կը շարժէ բոլոր մեքենաները որով օրական 12000 լիտր գինիի ոգի կ'արտադրուի։ Գնահատուած է տեսակն այն սպիտակ գինիներուն որք քոնեաքի պատրաստութեան յատկացուած են։ Մթերուած քոն ակներու մէջ 1884ինն ամենէն նախամեծարն է։ Միւս տարիներու քոնեաքները դրուած են կիսափանչիսին 800, 5000 եւ 12000 լիտրնոց 2400 տակառներու մէջ։ Նկուղներու մէջ ալ 200,000է աւելի սնտուկներով քոնեաքներ կան։

«Վերջապէս սա ալ յայտարարենք թէ Պ. Պուլանաքիի գործարանը պատիւ կը բերէ թէ՛ իրեն եւ թէ Եգիպտոսի։»

Աղեքսանդրիա, 24 յունիս, 1894
Անդամք քննիչ յանձնախումբի
Սիմօն, Տօքթ. Էրտվան պէյ, Լասքարիս, Ճ. Ղրիպարի, Ֆինտէյ, Մալիարաքիս։

Կը հաստատեմ թէ այս վկայական Պ. Պուլանաքիի տրուած է իր խնդրանաց համաձայն։

Ի դիմաց Եգիպտոսի ցուցահանդէսի մասնախմբին Տօքթ. Հայքալիս։

Տօքթ. Հայքալիս փաշայի ստորագրութ ենը կը վաւերացնեմ։ Կուսակալին Աղեքսանդրիոյ (Կնիք) Իպրահիմ Նէճիպ

Աղեքսանդրիա, 3 յուլիս 1894

Այս քոնեաքներ կը գտնուին ի Կ. Պոլիս, Պ. Պուլանաքիի փոխանորդներուն Պ. Պ. Միլքրօփ ու Քօէնի վաճառատուններն՝ Ղալաթ իա Թուլումպա փողոց Թիւ 6 եւ 7։ Թիւ 178 12—36

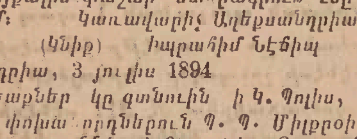

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 16/28 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի։
Գշ. 17/29 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 18/30 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 18/30 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 19/31 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 20/1 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Ցունվ. 17/29, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 605

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ խւրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագռուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

ՏԻԳ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ — Հաստատեալ 1852
| ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք ատամնաց քաշելու բնորի արհեստական ատամներ պատրաստելու, ամէն տեսակ ամենատարբեր ցաւած ատամներ, ոսկի, արծաթով և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը գործածեն բերնի և ատամանց ամեն կերպ օծերն և կը բուժեն ատամնացաւ ցաւերը։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՐՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ
Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիլթալ խան։
726

EMULSION SCOTT

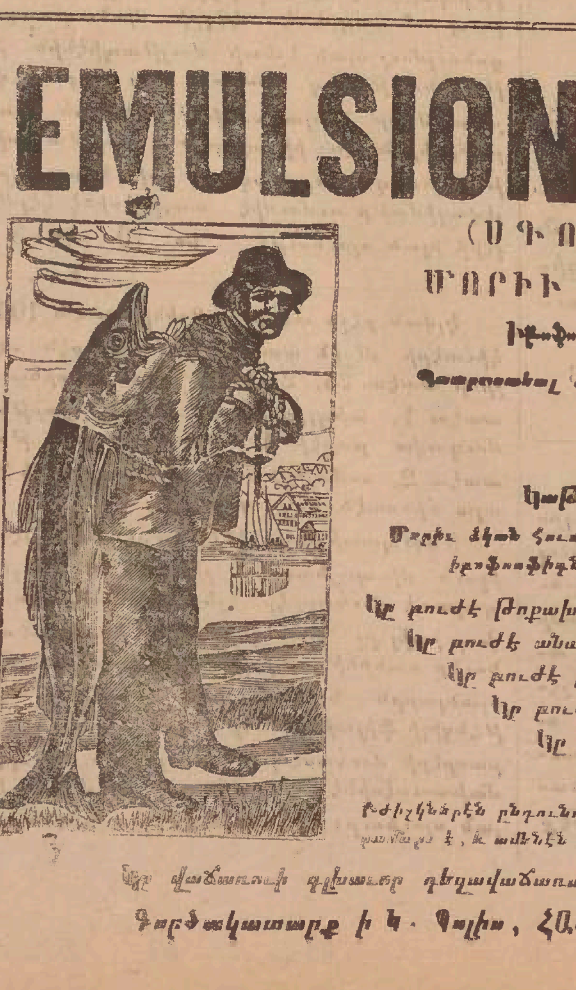

(ՍԳՈՏԻ ՕՐԷՆՍԻ)
ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԺԻՒՏ ԻՒՂ
Իփօֆոսֆիթ դը շօլ և սօտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՕՏ՝ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եօրք

Կաթին չափ անուշահամ է
Մօրթէ ձկան հասարակ իւղէ բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իփօֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ծռզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի գրամ	» 8,400,000
Տարեկան հասոյթ	» 19,532,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս. Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան 12, 13, 14

KONIAK
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS

N. MICHIOTI
MARQUE
PRIVILÉGIÉE
Lith. P. Geffer

Երկք աստղով շիշը 30 գրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 գրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 գրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիքա և թիւ-ղ օղի շիշը 12 գրուշ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԵՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1880

Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ
Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաւորապէս կը գտնուին Օսմանեան ամեն քաղաքաց ողջոյն մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ևս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբքը, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատուկտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գիներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարել մեր սկզբունքին, որ է ուղղամտութիւն, նախնական մաքրութիւն, չափ և գնոյ մաքրութիւն։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Երթեւեկող ի մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բալտէր	1700
Ապօլօ	5500	Կիգանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրօտինօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Դէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Դագօ	2000	Քօլբինօ	[illegible]	Սարֆօ	2000
Դօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թուրսօ	1200
Տիգօ	[illegible]	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	5500	Ուրպինօ	5000
Տրաւօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էյնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Ըէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնընս	[illegible]
Տալմօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ծըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օզրանօ	4500	Ջէրօ	[illegible]
Ֆիտօ	700	Օդդօ	2000	Մօսքիթօ	[illegible]
		Էնիբըլս Մօնարք	8000		
		Քիրմըըն Մօնարք	8000		
		Լըվըըն Մօնարք	8100		

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
39

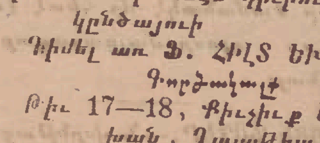

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի, Պօրտօյի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Րամսէս	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասքըն	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւյէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ